

(c)Helsingin yliopisto ja Leena Silfverberg, Anna-Liisa Lepäsmaa
Kielioppia edistyneille, 2004. Materiaalin tuottaja on Helsingin yliopisto ja tekijät ovat
Leena Silfverberg ja Anna-Liisa Lepäsmaa. Materiaali on lisensoitu CC BY -lisenssillä.
Materiaali on saatavilla osoitteessa kielibuusti.fi

RAKENNEHARJOITUKSIA

Laatinut LEENA SILFVERBERG

Osa harjoituksista on laadittu yhteistyönä Anna-Liisa Lepäsmaan kanssa.
Syyslukukausi 2004

SISÄLLYSLUETTELO

ERÄITÄ SANATYYPPEJÄ	1
Nominit	1
Lukusanat	2
Perusluvut	2
Järjestysluvut	2
Murtoluvut	2
Komparatiivi ja superlatiivi	2
Adverbien komparaatio	5
Verbit	6
MILLOIN KÄYTETÄÄN MONIKKOA?	7
MILLOIN KÄYTETÄÄN YKSIKKÖÄ?	7
PARTITIIVIN KÄYTTÖÄ SUOMEN KIELESSÄ	9
MÄÄRÄN ILMAISIMIEN ASUSTA	13
PAIKALLISSIJOJEN DYNAAMISUUS	15
TRANSITIIVI- JA INTRANSITIIVIVERBIT	17
KONDITIONAALI JA AJANILMAUKSET	23
KONDITIONAALI	23
AJANILMAUKSET	24
POSTPOSITIOT JA POSSESSIIVISUFFIKSIT	29
Postpositiot	29
Prepositiot	31
Prepositioina ja postpositioina esiintyvät	31
Possessiivisuffiksit postpositioiden yhteydessä	32
POSSESSIIVISUFFIKSIN KÄYTTÖ	36
POSSESSIIVISUFFIKSI PARTISIIPPIEN JA INFINITIIVIEN KANSSA	42

SUOMEN KIELEN RAKENTEITA (Laatinut Leena Silfverberg)

ERÄITÄ SANATYYPPEJÄ

Nominit

si

Tämän ryhmän sanoissa tapahtuu eniten muutoksia. Perusmuodon **si**-elementti esiintyy yksikön nominatiivissa ja monikossa kaikissa sijoissa, paitsi nominatiivissa. Yksikön partitiivissa on **si**-elementin sijasta **tta** ja vartalossa **de/te**. Vahva-asteinen **-te**-vartalo esiintyy vain illatiivissa ja essiivissä.

Yksikkö	Monikko	Muita
N uusi	uudet	vuosi
P uutta	uusia	kausi
V uude- uute	uusi-	vesi viisi

in

Sanan lopussa oleva **in** esiintyy vain yksikön nominatiivissa ja partitiivissa. Muissa muodoissa **in** → **ime**. Mikäli sanassa esiintyy astevaihtelukonsonantti, ovat kaikki muut muodot vahva-asteisia paitsi yksikön nominatiivi ja partitiivi.

Yksikkö	Monikko	Muita
N puhelin	puhelimet	vedin
P puhelinta	puhelimia	suodatin
V puhelime-	puhelimi-	luistin

ut/yt

Yksikön nominatiivin loppu-**t** katoaa kaikista muista muodoista paitsi yksikön partitiivista. **t:n** sijasta vartalon lopussa on **e**. Sanoissa ei ole astevaihtelua.

Yksikkö	Monikko	Muita
N kevyt	kevyet	ohut
P kevyttä	kevyitä	olut
V kevye-	kevyi-	lyhyt

nut/nyt

Jos sana lopussa on **nut/nyt**, niin myös **y** katoaa, ja vartalon lopussa on kaksi **e**:tä. Sanoissa ei ole astevaihtelua.

Yksikkö	Monikko	Muita
N onnistunut	onnistuneet	väsynyt
P onnistunutta	onnistuneita	alistunut
V onnistunee-	onnistunei-	kokenut

l

Vartalo muodostetaan lisäämällä sanan loppuun **e**. Jos sanassa on astevaihtelukonsonantti, kaikki muut muodot ovat vahvoja paitsi yksikön nominatiivi ja partitiivi.

Yksikkö	Monikko	Muita
N askel	askelet	taival
P askelta	askelia	kannel
V askele-	askeli-	sävel

r

Kaikissa muissa muodoissa paitsi yksikön nominatiivissa ja partitiivissa **t** esiintyy vahvana. Vartalon loppuun lisätään vielä **e**.

Yksikkö	Monikko	Muita
N kaunotar	kaunottaret	ystävätär manner
P kaunotarta	kaunottaria	espootar piennar
V kaunottare-	kaunottari-	laulajatar tanner

Lukusanat

Perusluvut

Yksikkö	Monikko	Muita
N yksi	yhdet	kaksi
P yhtä	yksiä	
V yhde- yhte-	yksi-	
N kolme	kolmet	neljä
P kolmea	kolmia	sata
V kolme-	kolmi-	miljoona
		miljardi
N viisi	viidet	kuusi
P viittä	viisiä	
V viide- viite-	viisi-	
N seitsemän	seitsemät	kahdeksan
P seitsemää	seitsemiä	yhdeksän
V seitsemä-	seitsemi-	
N kymmenen	kymmenet	
P kymmentä	kymmeniä	
V kymmene-	kymmeni-	
N tuhat	tuhannet	
P tuhatta	tuhansia	
V tuhanne- tuhante-	tuhansi-	

Järjestysluvut

Ensimmäinen ja **toinen** taipuvat kuten kaikki **nen**-loppuiset sanat. Muut taipuvat kuten **kolmas**.

Yksikkö	Monikko
N kolmas	kolmannet
P kolmatta	kolmansia
V kolmanne- kolmante-	kolmansi-

Murtoluvut

Yksikkö	Monikko	Muita
N kolmannes	kolmannekset	neljännes
P kolmannesta	kolmanneksia	viidennes
V kolmannekse-	kolmanneksi-	kuudennes

Komparatiivi ja superlatiivi

Yksikkö	Monikko	Muita
N suurempi	suuremmat	kauniimpi
P suurempaa	suurempia	väljempi
V suuremma-	suuremmi-	kovempi

suurempa-	suurempi-	uudempi
N suurin	suurimmat	kaunein
P suurinta	suurimpia	väljin
V suurimma- suurimpa-	suurimmi- suurimpi-	kovin uusin

HARJOITUKSIA

1) Pane sanat oikeaan muotoon.

- Ihmiset tungeksivat sisään (TÄYSI BUSSI).
- Paketissa ei ollut (TÄYSI TUSINA) laseja.
- Pidätkö minua (TÄYSI HÖLMÖ)?
- Hyvin isoa kiveä sanotaan (PAASI).
- (HIISI) koti on metsässä.
- Istuvatko (HIISI) (PAASI)?
- Olin seisonut tuntikausia (KUUMA LIESI) äärellä.
- Älä jätä kattilaa (LIESI).
- Eikö teillä ole (SÄHKÖLIESI)?
- Kukissa on (MESI).
- (KAIKKI - LIESI) pitäisi olla ajastin.
- (MESI) saadaan hunajaa.
- Kauhea, miten (PAKSU REISI mon.) tuolla miehellä on.
- En ole koskaan nähnyt noin (PAKSU REISI mon.).
- Elokuva vaikutti kovin (TOSI) tuntukselta.
- Laivan (KANSI) ilmestyi väsyneitä matkustajia.
- Tässä purkissa ei ole (KANSI).
- Hän tarttui (KYNSI mon.) hihaani.
- Muistatko sen (VIRSI)?
- Nainen napsutteli (PITKÄ PUNAINEN KYNSI mon.).
- Minun (KYNSI) ovat kovin heikot.
- Kissa raapaisi minua (KYNSI).
- Turku on (LÄNSI).
- Yksinäinen ratsastaja ratsastaa kohti (LÄNSI).
- Aurinko laskee (LÄNSI).
- Kukan (VARSI) lähti uusia versoja.
- Pyöräilijä polki tarmokkaasti tien (VARSI) pitkin.
- Talo on tehty (HIRSI mon.).
- Talvi(KAUSI) on (SUSI) vaikea löytää ruokaa.
- (ORSI) oli kiinnitetty kattoon (KÖYSI mon.).
- Heinän (KORSI) huojuivat tuulella.

2) Pane sanat oikeaan muotoon.

- Autossa on kolme (POLJIN).
- Mitä (POLJIN mon.) tehdään?
- Laatikoihin täytyy asentaa (VEDIN mon.).
- Sämpylöitäkin voi paahtaa (LEIVÄNPAAHDIN).
- Mistä voin ostaa (LEIVÄNPAAHDIN)?
- Tämä liike myy kaikenlaisia (KAIHDIN).
- (JOHDIN mon.) saadaan kantasanoista uusia sanoja.
- Auton tuulilasin (PYYHIN mon.) täytyy olla hyväkuntoiset.
- Autossa on kaksi tai kolme tuulilasin (PYYHIN).
- Meren (ANNIN) ovat herkullisia.
- Lapset laskevat koulussa nykyään (TASKULASKIN).

12. Kaikissa taloissa ei ole (TUULETIN mon.).
13. Vesi valui hitaasti (SUODATIN) läpi.
14. Hänen sormensa liikkuvat keveästi pitkin pianon (KOSKETIN).
15. Paina (KOODINÄPPÄIN) ennen alleviivausta.
16. Asiakirja muotoillaan (OLETUSKIRJOITIN).

3) Pane sanat oikeaan muotoon.

1. Kukat kukkivat jo tien (PIENNAR mon.).
2. Tien (PIENNAR) kukkivat.
3. Hänen (TYTÄR) on pitkät vaaleat hiukset.
4. Steve McQueenillä on varmaankin paljon (IHAILIJATAR).
5. Mitä (KUNINGATAR) tekevät?
6. Nykyään (KUNINGATAR mon.) ei ole valtaa.
7. Miksi (ROOMATAR) käyttävät turkkia.

4) Pane sanat oikeaan muotoon.

1. Kunpa tulisi pian kevät, että saisi taas kulkea (KEVYT JALKINE).
2. Otan tuon (KEVYT kompar. LAUKKU).
3. Hän näytti hengettäreltä (OHUT LENINKI).
4. Hiukseni ovat kovin (OHUT).
5. Mäyräkoiran jalat ovat (LYHYT).
6. Naiset käyttävät taas (LYHYT HAME mon.).
7. Tässä paketissa ei ollut yhtään (EHYT LASI).
8. Vestan (NEITSYT mon.) tuli valvoa, että Vestan jumalattaren temppelissä paloi ikuinen tuli.

5) Pane oikeaan muotoon perusluku (5), järjestysluku (5.) ja murtoluku (1/5).

1. Lähdemme (VIISI - PÄIVÄ) kuluttua.
2. Lähdemme (VIIDES PÄIVÄ) jälkeen.
3. Tulot vähenivät (VIIDENNES) verran.
4. Emme voi olla siellä (VIISI - PÄIVÄ).
5. Lähdemme ennen (VIIDES PÄIVÄ).
6. Emme saaneet edes (VIIDENNES) siitä, mitä anoimme.
7. Tutustuimme (NELJÄ - AMERIKKALAINEN).
8. Työ täytyy saada valmiiksi (NELJÄS PÄIVÄ) mennessä.
9. Tulos supistui (NELJÄNNES) entisestään.
10. Kurssille ei tullut edes (NELJÄ - OPISKELIJA).
11. Odotin vain (NELJÄS PÄIVÄ).
12. Joko kello on (NELJÄNNES) vaille neljä?

6) Pane oikeaan muotoon komparatiivin tai superlatiiviin.

1. Miehet työskentelevät mitä (VAIKEA) oloissa.
2. Olot muuttuivat koko ajan (VAIKEA).
3. Kaisa tunsu itsensä maailman (ONNETON).
4. Häntä (ONNETON) ihmistä tuskin on.
5. Eikö teillä ole tätä (TUORE) kalaa.
6. Kaikkein (TUORE) kalaa saa torilta.
7. Me haluaisimme oikeastaan tätä asuntoa paljon (HALPA) asunnon.
8. Mikä on maailman (HALPA) auto.
9. Nyt kun päivät ovat muuttuneet (VALOISA), tuntuu kuin kevät tulisi jo pian.
10. Tänään on paljon (LÄMMIN) kuin eilen.
11. Maailman (LÄMMIN) maissa ei tarvita turkkia.
12. Hotellin (KAUKAINEN) vieraat olivat Aasiasta.

13. En ole matkustanut Japania (KAUKAINEN) maihin.
14. En tiedä (PITKÄVETEINEN) elokuvaa.
15. Minusta se oli (PITKÄVETEINEN) elokuva, minkä olen nähnyt.
16. Tiedän, että hän puhuu minua (NOPEA).
17. Hän käyttäytyy aina kaikkein (LÄMPIMÄSTI ja YSTÄVÄLLISESTI).
18. Kuka laulaa kaikkein (KAUNIS)?
19. Päivä ei voi alkaa enää (HUONO).
20. Sinä tiedät sen kaikkein (HYVIN).
21. Kuka tietäisi sen sinua (HYVIN)?
22. Hän kertoo aina mitä (JÄNNITTÄVÄSTI).
23. Voisit yrittää esittää asian vähän (JÄNNITTÄVÄSTI).

7) Adverbien komparaatiota

Mihin?	Missä?	Mistä?
lähelle	lähellä	läheltä
läemmäksi	lähempänä	läempää
lähimmäksi	lähimpänä	lähimpää
kauas	kaukana	kaukaa
kauemmaksi	kauempana	kauempaa
kauimmaksi	kauimpana	kauimpaa
taakse	takana	takaa
taemmaksi	taempana	taempaa
taimmaksi	taimpana	taimpaa
ulos	ulkona	ulkoa
ulommaksi	ulompana	ulompaa
uloimmaksi	uloimpana	uloimpaa

Pane adverbit oikeaan muotoon eri vertailuasteissa.

1. lähelle....
Liisa asuu () kaupunkia, mutta Pekka asuu vielä ().
Kaisa asuu kaikkein ().
Tule tänne ().
Tule vielä ().
Kuka menee istumaan kaikkein () johtajaa?
2. kauas....
Hän matkustaa ().
Ääni kuului jostakin ().
Vähän ajan kuluttua se kuului vielä ().
Mene vähän ().
Kaisa asuu () kaupungista.
Pekka asuu vielä ().
Liisa asuu kaikkein ().
3. taakse....
Istuin luentosalissa melko ().
Anna-Liisa istui vielä ().
Mirja istui kaikkein ().
Mene pöydän ().
Mene seisomaan vähän ().
Hän meni kaikkein ().
4. ulos....

Menen ().
 Olen ().
 Tulen ().
 Vene liikkui yhä ().
 Niemen kärjessä, kaikkein (), oli pieni punainen mökki.

Verbit

a) **eta/etä**-verbit

Infinitiivi on aina heikkoasteinen ja taivutusvartalo vahva.

pidetä

pitene- (preesens)

piteni- (positiivinen imperfekti)

MUITA: saeta, paheta, vanheta, laajeta, tarjeta, kaveta, seljetä, heiketä, viiletä, pimetä, enetä

b) Kaksitavuiset **a**-loppuiset, joiden ensimmäisessä tavussa on **a**. Positiivisessa imperfektissä on aina toisessa tavussa **oi**.

vaihtaa

vaihdoi-

vaihtoi-

MUITA: kantaa, laulaa, nauraa, sataa, kaivaa, antaa, kaataa, jaksaa, tappaa

c) Verbit, joiden positiivisessa imperfektissä on **si**.

piirtää

piirsi-

MUITA: vaeltaa, parantaa, tuntea, huonontaa, rakentaa, kieltää, kiiltää, lentää, tietää, ymmärtää, kääntää, hiljentää, työntää

HARJOITUKSIA

8) Pane verbit oikeaan muotoon.

1. Päivät (PIDETÄ) nyt nopeasti.
2. Lumisade (TIHETÄ) eilen illalla sakeaksi pyryksi.
3. Tuntui kuin matka (LYHETÄ kondit. perf.).
4. Luottamus poliitikkoihin (VÄHETÄ) viime vuosina suuresti.
5. Potilas (HEIKETÄ) illalla silmin nähden.
6. Sää (VIILETÄ) huomenna.
7. Köyhien ja rikkaiden maiden erot (SYVETÄ perf.).
8. Irakista (PAETA) tuhansia ihmisiä.
9. Puhelimet (VAIETA) eilen Kruununhaassa kaapelivian vuoksi.
10. Minä (ROHJETA neg. imperf.) sanoa enää mitään.
11. Kuinka hän (ROHJETA) käyttäytyä noin?
12. Tie (KAVETA imperf.) edessämme.

9) Pane verbit oikeaan muotoon.

1. Me (VAIHTAA) eurot eilen punniksi.
2. Missä täällä (VAIHTAA) rahaa?
3. Minä (KANTAA imperf.) yksin tuolit sisään.
4. (RAASTAA imperf.) sinä jo juurekset?
5. Aurinko (PAISTAA neg. imperf.) eilen, mutta toissapäivänä (PAISTAA).
6. Minä (PAISTAA) eilen silakoita.
7. (SAATTAA imperf.) he teidät asemalle?
8. Koira vain (MAISTAA) ruokaa ja jätti kaiken syömättä.

10) Pane verbit oikeaan muotoon.

1. Hän (MYÖNTÄÄ imperf.) olleensa väärässä.
2. Minähän (KIELTÄÄ imperf.) sinua puhumasta asiasta.
3. Minä (OIVALTAA neg. imperf.) heti, mitä hän tarkoitti.
4. Suomen *ng* (ÄÄNTÄÄ) pitkänä η -äänteenä.
5. Kuka (KUSTANTAA) kirjan?
6. 1800-luvun nälkävuosina ihmiset (VAELTAA) paikasta toiseen kerjäten.
7. Lakia (KIERTÄÄ) usein.
8. Pojat (VIHELTTÄÄ imperf.) hänen peräänsä.
9. Tietoja (TÄYDENTÄÄ) koko ajan.
10. Minä (VAIENTAA) hänet.

MILLOIN KÄYTETÄÄN MONIKKOA?

1) Monikkoa käytetään puhuttaessa useammasta kuin yhdestä, paitsi jos nominiin liittyy perusluku, jolloin käytetään yksikköä.

* **Suurissa rantahuviloissa asui rikkaita ihmisiä.**

* **Kolmessa suuressa rantahuvilassa asu kolme rikasta perhettä.**

2) Plurale tantum -sanat ovat aina monikossa, vaikka tarkoittavatkin yhtä asiaa.

sakset housut

kasvot kengät

silmälasit häät

Plurale tantum -sanojen kanssa myös perusluku taipuu monikossa, vaikka puhuttaisiin vain yhdestä kappaleesta.

* Minulla oli **yhdet silmälasit**, mutta en tullut toimeen **yksillä laseilla**, joten ostin toiset ja nyt minulla on **kahdet silmälasit**.

3) Monikkoa käytetään myös, kun puhutaan kahden tai useamman maan tai paikan vastaa-
vista edustajista.

* USA:n ja Venäjän **presidenttien** huippukokous oli järjestetty Moskovaan.

* Turun ja Porin **kaupungit** ottavat vastaan pakolaisia.

4) Jos adjektiivi on lukusanan edellä, se on monikossa.

* **Viimeisinä** kolmena opiskeluvuotenaan hän kävi jo säännöllisesti työssä.

* En ymmärtänyt, miksi vielä keskusteltiin jo aiemmin **päätetyistä** kahdesta asiasta.

5) Jos subjekti on monikossa, on subjektia kuvaava nomini tai predikatiivi myös monikos-
sa.

* Nämä sakset ovat **terävät**.

* Pääskyset ovat **pieniä lintuja**.

* Lapset lauloivat **innostuneina**.

* Päivät muuttuivat **pimeiksi**.

* Marjat maistuivat **happamilta**.

MILLOIN KÄYTETÄÄN YKSIKKÖÄ ?

1) Kun puhutaan vaatteista, ovat ruumiinjäsenet yksikössä.

* Hänellä oli käsineet **kädessä**.

* Panin housut **jalkaan**.

2) Kun puhutaan joskakin, jota jokaisella on vain yksi.

- * Kaupunkien **raatihuone** rakennettiin yleensä keskustaan.
- * Suomalaisilla on **pitkä selkä**.
- * Jäniksillä on talvella **valkoinen turkki**.

HARJOITUKSIA

11) Valitse yksikkö tai monikko ja taivuta sanoja oikeassa muodossa.

1. Elokuvan (KUVAAMA - 3 - HENKILÖ) oli historiassa merkittävä asema.
2. (10 - TAITAVIN SOITTAJA) vain kolme pääsi finaaliin.
3. Olen ostanut ainakin (5 - SAKSET). Mihin ne kaikki ovat kadonneet?
4. Hän kaatui (PORTAAT).
5. Perheen (KOLMAS - RISTIÄISET) oli koko suku läsnä.
6. Hän voitti (3 - OLYMPIALAISET).
7. (MONI - KAKSOSET) ovat mukana kaksostutkimuksessa.
8. Vantaan, Helsingin ja Espoon (KUNTA) osallistuvat liikennesuunnitteluun.
9. Tanskan ja Englannin (KUNINGATAR) on yhteisiä sukulaisia.
10. Pane lapaset (KÄSI)!
11. Ensi kuun (1. ja 2. VIIKKO) järjestetään seminaari.
12. Varpaat tuntuivat (JÄINEN).
13. Miehet eivät saisi pitää sisällä hattua (PÄÄ).
14. Huoneet maalattiin (VAALEAMPI).
15. Meille ei tullut (MIELI), että huone olisi pitänyt varata etukäteen.
16. Lehtipuut erottuivat (PUNAINEN ja KELTAINEN) metsänlaidasta.

12) Pane lukusanat ja nominit oikeaan muotoon.

1. Selkkauksen synnystä on esitetty (3 - TEORIA).
2. Autoon mahtuu (5 - HENKI).
3. Tarvitsemme (5 - LITRA) kattilan.
4. Hän asui täällä (1/2 - VUOSI).
5. Hän laihtui (1/2 - VUOSI) (6 - KILO).
6. Pöydällä oli (3 - KANNETON PURKKI).
7. (2 - KANNETON PURKKI) oli ollut punajuuria.
8. Soitin ainakin (12 - NUMERO).
9. Autossa on (5 - VAIHDE).
10. Palkinto jaettiin vain (3 - KAUNEIN NEITONEN).
11. (20 - SUUREMPI RAKENNUS) tehtiin saunat.
12. Et kai sinä tarvitse (2 - SAKSET).
13. Minulla on (2 - SILMÄLASIT).
14. (63 - LEHTORI) lähetetään kirjapaketti.
15. Ilmapiiri (3 - BALTIAN MAA) oli tuolloin hyvin jännittynyt.
16. (30 - ROHKEIN MIES) tehtiin taisteluyksikkö.
17. (6 - AURINGOTON PÄIVÄ) pelasimme korttia.
18. (40 - VIATON ULKOPUOLINEN) joutui pidätetyksi.
19. Vastasin (37 - ONNITTELUKIRJE).
20. Minun (2 - KENGÄT) on nauhat.

13) Pane sanat oikeaan muotoon.

1. (2 - ALIN KERROS) on vain liikehuoneistoja.
2. Elokuva koostuu (4 - PIENI KERTOMUS).
3. Luuletko, että saat työn valmiiksi (8 - KUUKAUSI)?
4. Kirja kertoo (7 - VELJES).
5. Liike jakoi ilmaisen kahvipaketin (25 - ENSIMMÄINEN ASIAKAS).
6. Millainen maapallo mahtaa olla (1000 - VUOSI) kuluttua.
7. En halunnut (2 - ENSIMMÄINEN PAIKKA).

8. Vaihdoin 70 Suomen markkaa (63 - SAKSAN MARKKA).
9. (29 - OPISKELIJA) oli hyvä kielitaito.
10. Toimisto on auki (10 --> 16).
11. (5 - VIIME VUOSI) on ollut epätavallisen lämmintä.
12. Painosmäärä nostettiin (2500 - KAPPALE).
13. Elokuva kuvaa (5 - SOTAVUOSI).
14. Jouduin kulkemaan (2 - KULKUVÄLINE) päästäkseni työhön.
15. Saunan lämpö nousi (70 → 80 - ASTE).

PARTITIIVIN KÄYTTÖÄ SUOMEN KIELESSÄ

1) Nominatiivimuotoisen perusluvun (paitsi lukusanan **yksi**) kanssa nomini on yksikön partitiivissa.

* Pöydällä on **kolme tuoretta omenaa**.

* Piiritys kesti **viisitoista viikkoa**.

* **Neljä lamppua** oli mennyt rikki.

- Samoin lukusanojen kaltaisten määrää ilmaisevien sanojen kanssa.

pari tuolia

puoli vuotta

kuutisen metriä

kymmenkunta maata

- Jos lukusana on jossakin muussa sijamuodossa kuin nominatiivissa, nomini kongruoi sen kanssa.

* Varaan **kahden hengen** pöydän.

* Kirja kertoo **seitsemästä veljeksestä**.

* Korko on noussut jo **kahdeksaantoista prosenttiin**.

2) Kvanttorilause, jossa kerrotaan, kuinka paljon tai monta jotakin on, alkaa tavallisesti monikon partitiivilla ja verbi on yksikön kolmannessa persoonassa.

* **Meitä** oli viisi.

* **Elefanteja** oli yksi.

- Muista partitiivi myös silloin, kun sanaan liitetään jokin liitepartikkeli.

* Oliko **teitäkin** viisi?

* **Elefantejahan** oli kolme.

- Ainesanat ja abstraktit sanat ovat yksikön partitiivissa, kun kerrotaan, kuinka paljon on.

* **Lihaa** oli tonneittain.

* **Epäluuloa** oli liikaa.

3) Kun puhutaan jonkin joukon tai kokonaisuuden osasta, joukko on partitiivissa. Konkreettiset sanat ovat monikon partitiivissa.

* kori **olutta**

* ryhmä **turisteja**

* kappale **kauneinta Suomea**

* lusikallinen **suolaa**

* kilo **perunoita**

* kuukausi **lomaa**

* vuosi **rakkautta**

* hetki **vapautta**

* hetken **aikaa**

4) Komparatiivinen partitiivi: se mihin verrataan on partitiivissa.

* Välimeri on **Itämerta** sinisempi.

* **Katria** puheliaammalla Kaisalla on paljon ystäviä.

* Peter von Bagh puhuu **elämää** suuremmista elokuvista.

- * Hänen kasvonsa muuttuivat **luntakin** valkoisemmiksi.
- * Matka tuntui **iäisyyttäkin** pitemmältä.
- * Suomalaisten on vaikea ymmärtää **itseään** vilkkaampia italialaisia.
- * **Meitä** kymmenen vuotta nuorempien ei enää tarvinnut suorittaa arvosanaa latinassa.
- * Hän piirtää **minua** paremmin.
- * Sinä teet kaiken **muuta** virheettömämmin.

5) Superlatiivinen partitiivi kertoo, mistä parhaiden joukosta subjekti on yksi. Superlatiivi on tällöin monikon partitiivissa.

- * Madonna on **kuuluisimpia laulajattaria**.
- * Hän on **parhaimpia ihmisiä**.
- * Ingrid Bergman oli maailman **pidetyimpiä näyttelijättäriä**.

6) Aikaa ilmaiseva partitiivi kertoo, kuinka kauan jokin jatkuu, epämääräisen ajan. Partitiivi on monikossa.

- * Hän mietiskeli **pitkiä aikoja**.
- * Hän puhui **tunteja**.
- * Maustesatoa on korjattu samalla tavalla **vuosisatoja**.
- * Epäröinti kesti vain **joitakin minutteja**.

7) Syytä ilmaiseva partitiivi esiintyy aina possessiivisuffiksin kanssa.

- * Hän kuoli **vanhuuttaan**. (Hän kuoli, koska oli vanha.)
- * Hän teki sen **ilkeyttänsä**. (Hän teki sen, koska oli ilkeä.)
- * Autoin häntä **hyvää hyvyttäni**. (Autoin häntä, koska olin hyväuskoinen.)
- * Teit virheen **ymmärtämättömyyttäsi**.
- * Maksoimme liikaa **tyhmyyttämme**.

8) Adverbiaalinen, tapaa ilmaiseva partitiivi

- * Puhu **hiljaa/hiljempaa**.
- kovaa/kovempaa**.
- * Aja **lujaa/lujempaa**.
- * Lähdimme **juoksujalkaa**.
- * Juoksimme **kilpaa**.
- * hevonen juoksi **ravia/neliä/laukkaa**.
- * Tein sen **salaa**.
- * Hän hyppi **tasajalkaa**.
- * Lapsi huusi **täyttä kurkkua**.
- * Ajoimme **täyttä vauhtia**.
- * Matti nukkui **täyttä päätä/täyttä häkää**.
- * **yhtä mittaa** = koko ajan

9) Partitiivi pre- ja postpositioiden kanssa

päin **ovea** - **ovea** päin
 vasten **tuolia** - **tuolia** vasten
 kohti **etelää** - **etelää** kohti
 pitkin **katua** - **katua** pitkin
 vastapäätä **valtioneuvostoa** - **valtioneuvostoa** vastapäätä
 Tarvitsen lisää aineistoa **tutkimustani** varten.
 Tunsin vastenmielisyyttä **häntä** kohtaan.

10) Objekti on **partitiivissa**, jos

A) lause on negatiivinen

Mies ei unohtanut **tyttöä**.

Häntä ei unohdettu.

Emme muistaneet lukea **lehtiä**.

B) objekti on indefiniittinen

Ostan **kukkia**.

Valtuustoon valittiin **naisiakin**.

Ottakaa mukaan **lämpimiä vaatteita**.

Haluan **kahvia**.

C) lause on prosessin kuvausta

Luen **mielenkiintoista kirjaa**.

Muistelin **matkojani**.

Hän käänteli kirjan **sivuja**.

Luin **lehteä** ja söin **aamiaista**.

Kirjoitin **kirjettä** puoli tuntia.

HARJOITUKSIA

14) Pane sanat oikeaan muotoon. (kvanttorilause)

1. (NAINEN) on Suomessa runsaat 145 000 enemmän kuin (MIES).
2. Siviilisäädyltään suurin ryhmä ovat naimattomat, (JOKA) on lähes 2,3 miljoonaa.
3. (ALLE 15-VUOTIAS) on yli miljoona.
4. (LESKI ja ERONNUT) on yli 300 000.
5. (65 VUOTTA TÄYTTÄNYT) on lähes 700 000.
6. (LAPSETON YKSINELÄJÄ) on ehkä miljoona.
7. Eräänä vuonna (YLIOPPILASKOKELAS) oli 40 000.
8. (HE) täytyi olla ainakin 16.
9. Oliko (HIRVIÖ) niin monta?
10. (NE) oli ainakin 20.
11. Oliko (ÄÄNESTÄNYT) vain 60%?
12. (MUSIIKKI) oli yllin kyllin.
13. Onko täällä tarpeeksi (ILMA)?
14. Sodan jälkeen (SYNTYNYT) on eniten.
15. (LÄMPÖ) on nyt liian vähän.
16. (PUHDAS LUONTO) on enää vähän jäljellä.

15) Kerro, kuinka paljon haluat tai tarvitset. (Määräilmauksia)

1. KUPPI	-	KAHVI
2. KAPPA	-	PERUNA
3. KILO	-	APPELSIINI
4. 7 - LITRA	-	MANSIKKA
5. DESILITRA	-	KERMA
6. HYPPYSELLINEN	-	TIMJAMI
7. PULLO	-	OLUT
8. 2 - TEELUSIKALLINEN	-	SOKERI
9. TUNTI	-	AIKA
10. 3 - KUUKAUSI	-	KESÄ

16) Muuta vertailu sellaiseksi, että käytät *kuin*-sanan asemesta partitiivistruktuuria.

Taivuta sitten ilmausta oikeassa muodossa. (Komparaatio)

Malli: Piimä on happamampaa kuin maito.

→ Piimä on maitoa happamampaa.

→ Pidän maitoa happamammasta piimästä.

1. Kaisa on viisaampi kuin Matti.

Olen aina pitänyt

2. Suomi on pienempi maa kuin Venäjä.
Asumme
3. Onko Madonna seksikkäämpi kuin Marilyn?
..... on rohkeampia vaatteita.
4. Ruotsalaiset naiset ovat vaaleampia kuin italialaiset.
Monet miehet pitävät
5. Maija on kokeneempi kuin minä.
Olen saanut monia ideoita
6. Nojatuoli on mukavampi kuin tavallinen tuoli.
Istun mieluummin
7. Meri on usein kylmempi kuin järvi.
Uin kuitenkin mieluummin
8. WAP on kalliimpi kuin tavallinen kännykkä.
Ostin
9. Moottorivene on nopeampi kuin purjeverene.
Vaihdoimme veneemme
10. Dekkarit ovat jännittävämpiä kuin tavalliset romaanit.
Luen aina

17) Muuta lauseet niin, että käytät superlatiivista partitiivia. (Komparaatio)

Malli: Madonna on yksi kuuluisimmista laulajattarista.

→ Madonna on **kuuluisimpia laulajattaria**.

1. Afganistan on yksi maailman köyhimmistä maista.
2. Kirja oli yksi tylsimmistä lukemistani kirjoista.
3. Tämä on yksi helpoimmista kääntämistämme teksteistä.
4. Se oli yksi uskomattomimmista kertomistasi jutuista.
5. Onko Madonna yksi seksikkäimmistä naisista?
6. Suomi on yksi rauhallisimmista maista.
7. Nils on yksi komeimmista tuntemistani miehistä.
8. Norsu on yksi suurimmista nisäkkäistä.
9. Hän oli varmaankin yksi onnettomimmista ihmisistä.
10. Tämä on yksi uusimmista keksinnöistä.

18) Kerro, kuinka kauan toiminta jatkui. Ajanilmaus on monikossa.

1. Hän kertoi vitsejä (TUNTI).
2. Maapallo on ollut olemassa (MILJOONA - VUOSI).
3. He olivat matkoilla (VIAKKO).
4. Kirjoitin kirjaa (USEA KUUKAUSI).
5. Potilas oli tajuttomana (VUOROKAUSI).
6. Ohjelma kesti vain (MUUTAMA MINUUTTI).
7. Hän asui Turkissa (VUOSI).
8. Odotin (JOKIN PÄIVÄ).
9. Koira haukkui (TUNTIKAUSI).
10. Hän oli asunut ulkomailla (VUOSIKYMMEN).

19) Tee syytä ilmaiseva partitiivi.

Malli: Hän teki sen, koska oli ilkeä.

→ Hän teki sen **ilkeyttä**.

1. Hän menetti rahansa, koska oli tuhlaavainen.
2. Hän teki sen, koska oli tunteeton.
3. Jäin joukosta, koska olin avuton.
4. Loukkasit häntä, koska olit ajattelematon.

5. Teimme virheen, koska olimme huolimattomia.
6. Epäonnistuin, koska olin kokematon.
7. Hän myöhästyy aina, koska on hidas.
8. Lapsi kaatoi tuolin, koska oli tuhma.
9. Jouduin petetyksi, koska olin lapsellinen.
10. Menin mukaan, koska olin utelias.

20) Pane objekti oikeaan muotoon.

1. Eilen valittiin vuoden (AUTO). Harvoin on (UUSI AUTO) ylistetty niin kuin tätä. Se sai (TÄYSI PISTE mon.) kaikissa testeissä. Saksassa autolle on annettu (PALKINTO).
2. "Kenen (LEIPÄ) syöt, sen (LAULU mon.) laulat." (TÄMÄ LAUSE) toistelivat 60-lukulaiset.
3. Suomen tieteen juhluvuonna arvioitiin tieteen (NYKYINEN TASO) ja tarkasteltiin sen tulevaisuuden (HAASTE mon.). Tiede onkin kerännyt (JULKISUUS). Vaikka tieteen eri aloilla ollaan samaa mieltä ongelmista, (JOKA) pitäisi ratkaista nopeasti, on vaikea luoda (KUVA) suurista ongelmista. Näin joudutaan tieteiden väliseen yhteistyöhön, jonka (MERKITYS) korostetaan monella alalla.
4. Bukarestin älymystön mielestä Romanian johtajat ovat pettäneet (VALLANKUMOUS), jonka avulla (NICOLAE CEAUSESCU) syrjäytettiin. Entiset hallitsijat halusivat vain siirtää (CEAUSESCU) syrjään, mutta jatkaa (ENTINEN HALLINTOMALLI). (SUURIN OSA) noin tuhannesta vallankumouksen uhrista surmattiin turhaan.
5. Vanha nainen sai (HENGENVAAARALLINEN PALOVAMMA mon.) perjantai-iltana. Karkkilan palolaitos sai (HÄLYTYS) kello 20. Pahoin (LOUKKAANTUNUT VANHUS) toimitettiin Töölön sairaalaan.
6. Aloittaessaan (KOULUNKÄYNTI) Lönnrot kohtasi ensin (VAIKEUS mon.), sillä (OPETUS) annettiin vain ruotsin kielellä. Hän suoritti kuitenkin ensin lääketieteen ja siten filosofian kandidaatin (TUTKINTO). Hänen väitöskirjansa käsitteli suomalaisten (MAAGINEN LÄÄKETAITO). (AINEISTO) hän sai lukemastaan kansanperinteestä.
7. Maailman yliopistojen liiton (YLEISKOKOUS) pidettiin Helsingissä 1990. Kokous keräsi Helsinkiin (YLIOPISTOIHMINEN). Kokouksen kunniaksi järjestettiin (SUURI AKATEEMINEN JUHLA mon.).
8. Voisitko auttaa minua korjaamaan (TÄMÄ TEKSTI)? - Minun täytyisi kirjoittaa (KOTIAINE). - Kirjoita (SE) myöhemmin. Auta ensin minua korjaamaan (TÄMÄ TEKSTI). Se vie vain (HETKI).
9. Hallituksen (VEROUUDISTUS) otettiin vastaan kriittisesti. Oppositio arvosteli (UUDISTUS) erityisen ankarasti. Verotus koskee kipeimmin (KESKITULOINEN YKSINHUOLTAJA). (TÄMÄ) pidettiin epäoikeudenmukaisena.
10. Kukaan ei näytä voittavan (PERTTI). Hän saavutti jo (KOLMAS PERÄKKÄINEN VOITTO) kilpailuissa. Saa nähdä voittaako joku (PERTTI) seuraavissa kilpailuissa.
11. Tiina käveli kadulla ja kantoi (KASSI). Yhtäkkiä hän huomasi maassa (SORMUS). Hän nosti (SORMUS) ylös ja alkoi tarkastella (SE). Se näytti kalliilta. Hän pani (SORMUS) taskuunsa ja jatkoi (MATKA). Tultuaan kotiin hän otti (SANOMALEHTI). Lukiessaan (LEHTI) hän huomasi (PIENI ILMOITUS). Joku etsi (KADONNUT SORMUS). Tiina soitti numeroon, (JOKA) annettiin lehdessä. Puhelimeen vastasi nainen, joka kuvaili (SORMUS) yksityiskohtaisesti. Silloin Tiina tiesi, että hän oli löytänyt tuon naisen (KADOTTAMA SORMUS).
12. Luin koko päivän (KIRJA) ja kuuntelin (NAAPURI mon.), jotka lauloivat (JOULU-LAULU mon.). Illalla kuuntelin (ÄÄNILEVY mon.). Naapurit soittivat (OVIKELLO) ja valittivat, että soitan (MUSIIKKI) liian kovaa. Jotkut ihmiset valittavat aina kaikesta.

MÄÄRÄN ILMAISIMIEN ASUSTA

- 1) Jos predikaatti on mittaverbi *maksaa, painaa, vetää, kestää* tai *kantaa*, määrän ilmaisin vaihtelee objektin sijamuodoissa, niin kuin se olisi objekti.

Paisti painoi **kilon / kaksi kiloa**.
 Paisti ei painanut **kahta kiloa**.
 Kannu vetää **litran**.
 Kannu ei vedä **litraa**.

Muussa kuin mittamerkityksessä, nämä verbit saavat tavallisen objektin.
 Maksoin **laskun**. (Lasku maksoi **300 markkaa**.)
 Painoitko hissin **nappia**? (Hauki painoi **kilon**).
 Hevonen veti **rekeä**. (Kannu veti **litran**.)
 Hän ei kestä **kylmyyttä**. (Hän kesti **kilometrin**.
 Kannoin **laukkua**. (Silta kantaa **1000 tonnia**.)

2) Ajan ilmaukset, jotka kertovat, kuinka kauan jotakin tehdään, käyttäytyvät kuten objekti.

En lukenut kirjaa **tuntia**.
 Lue kirjaa **tunti!**
 Luetaan kirjaa **tunti!**
 Luin kirjaa **tunnin**.

3) Matkan pituutta ilmaisevat ilmaukset käyttäytyvät myös usein kuten objekti ja liittyvät tavallisesti seuraaviin verbeihin.

ajaa Ajoimme **kilometrin**.
 hiihtää Hän ei hiihtänyt **kilometriäkään**.
 hypätä Hän hyppäsi **kuusi metriä**.
 juosta Hän juoksee **viisi kilometriä** aamulla.
 kävellä Kävelin aamulla **kilometrin**.
 kulkea Emme kulkeneet **metriäkään**.
 lentää Lintu lensi **peninkulman**.
 marssia Armeija marssi **mailin**.
 nousta Lintu nousi **metrin** maasta.
 pudota Kissa putosi **kuusi metriä**.
 uida Uin vain **muutamman metrin**.

4) Eroa ilmaisevat adverbialit ilmaisevat kahden olion, tapahtuman tms. eron määrää, välimatkaa, aikaväliä jne.

kaksi metriä / metrin pitempi
 kolme markkaa / markan enemmän
 neljä tuntia / tunnin kauemmin

Huom! Joiltakin määrän ilmaisimilta puuttuu nominatiivimuoto: *kerran, toisen kerran, pitkän aikaa, koko kesän, vähän matkaa*.

HARJOITUS

21) Pane määrän ilmaisin oikeaan muotoon.

- Istuimme lentokoneessa lähes (1,5 - VUOROKAUSI).
- Matka jatkui vielä (TUNTI).
- Pentu painaa jo (15 - KILO).
- Se lihoo melkein (KILO) päivässä.
- En antanut hänen nukkua (TUNTI).
- Anna minun levätä (HETKI).
- Johan sinä lepäsit (HETKI).
- Lompakko maksoi vain (KYMPPI).
- En haluaisi olla täällä (VUOROKAUSI).

10. Hän valvoi (VUOROKAUSI).
11. Matti hyppäsi (19 - METRI).
12. Hiihdä (KILOMETRI).
13. Matka kesti (VIKKO).
14. Kirjoitin kirjettä (TUNTI).
15. Istuisit hiljaa (MINUUTTI).

PAIKALLISSIJOJEN DYNAAMISUUS

Useimmat suomen kielen verbit ilmaisevat liikettä tai suuntaa. Tällaisia verbejä kutsutaan dynaamisiksi verbeiksi. Niiden kanssa käytetään sijamuotoja, jotka ilmaisevat suuntaa: mihiin, mistä (*Vein jo laukut autoon. Otiiko avaimet pöydältä?*). Staattisia verbejä, jotka semanttisesti eivät ilmaise liikettä tai suuntaa, on suomen kielessä hyvin vähän (*Seisoin kadunkulmassa odottamassa häntä. Tapaan sinut asemalla.*). Suomalaisen tajunnassa subjektit ja objektit ovat melkein aina dynaamisessa liikkeessä kohti jotakin paikkaa tai siitä pois päin.

Dynaamisia **päämääriä** ilmaisevia sijoja ovat illatiivi (*Vn, hVn, seen*) ja allatiivi (*Ile*). **Lähtökohtaa** ilmaisevia dynaamisia sijoja ovat elatiivi (*sta/stä*) ja ablatiivi (*lta/ltä*). **Staat-tisia**, paikallaan oloa ilmaisevia sijoja ovat inessiivi (*ssa/ssä*) ja adessiivi (*lla/llä*).

Seuraavissa lauseissa ajatellaan **päämääriä**.

* Panin kirjat kassiin.	Panin lehdet pöydälle.
* Hän jäi vielä ravintolaan.	Lapset jäivät pihalle.
* Unohdin käsilaukkuni kauppaan.	Ovelle ilmestyi likainen koira.
* Isä joutui sairaalaan.	Pääsitkö kurssille?
* Saitko yhteyden verkkoon?	Alueelle rakennettiin golfkenttä.
* Hän kuoli porraskäytävään.	Lapsi kaatoi maidon pöydälle.
* Vanhus eksyi metsään.	Lossille mahtuu vain kymmenen autoa.
* Ehditkö junaan?	Lumi sulii iholle.

Seuraavissa lauseissa ajatellaan **lähtökohtaa**.

* Matti etsi kenkiä kaapista.	Ne löytyivät eteisen lattialta.
* Mistä olet ostanut nämä lasit?	Ostin ne kirpputorilta.
* Ota astiat pois tiskikoneesta.	Pikku tyttö keräsi kukkia pellolta.
* Myöhästyimme lentokoneesta.	Hain polkupyörän asemalta.
* Poika varasti kaupasta tupakkaa.	Katolta putosi lunta.

♣ **Samassa lauseessa voidaan tietysti ilmaista sekä lähtökohta että päämääriä.**

- * Pane maito pöydältä jääkaappiin!
- * Kissa hyppäsi tuolilta ikkunalle.
- * Hae leikkikalut pihalta eteiseen!
- * Juna Helsingistä Tampereelle lähtee raiteelta 10.
- * Katsoin ikkunasta pihalle.

♣ **Lähtökohta- tai päämääriä sijan valinta voi riippua siitäkin, miten asiaa tarkastellaan.**

- * Kuulin pihalle laulua. (Olin itse pihalla. Ääni tuli jostakin muualta.)
- * Kuulin pihalta laulua. (En itse ollut pihalla. Ääni tuli pihalta.)
- * Käytävään kuului meteliä.
- * Käytävästä kuului meteliä.
- * Näin hänet maantielle asti.
- * Näin hänet jo maantieltä.

- * Järvi näkyy parvekkeelle.
- * Järvi näkyy parvekkeelta.

♣ Sellaisien verbien kanssa, jotka ilmaisevat tiedonhankintaa, käytetään lähtökoh-
tasijaa, elatiivia (*sta/stä*).

- * Luitko lehdestä, että verot nousevat taas?
- * Kuulin sen radiosta.
- * Katsoitko eilen televisiosta sen elokuvan?
- * Näin uutisista, että nuoriso mellakoi Tukholmassa.

HARJOITUKSIA

22) Pane sanat oikeaan paikansijaan.

1. Vein sukset **KELLARI**.
2. Sammuta valo **KEITTIÖ!**
3. Vie matot **PARVEKE!**
4. Ota jäitä **PAKASTIN!**
5. Pane likapyykit **KORI!**
6. Tuletko minua vastaan **ASEMA?**
7. Ostitko tämän hajuveden myös **TAX FREE?**
8. En ostanut. Ostin sen **LENTOKONE**.
9. Palautan kirjat **KIRJASTO**.
10. Voit jättää viestin **PUHELINVASTAAJA**.
11. Katso numero **PUHELINLUETTELO!**
12. Kiinnitin lapun **OVI**.

23) Pane sanat oikeaan paikansijaan, mistä mihin. Pane sanat monikkoon, kun sul- luissa lukee (mon.).

1. Siirsimme tavarat **LAITURI VENE**.
2. Koira hyppäsi **PORRAS** (mon.) **NURMIKKO**.
3. Nostin ruoan **UUNI LIESI**.
4. Keräsin lasten vaatteet **TUOLI** (mon.) **KAAPPI** (mon.).
5. Putosin viime kesänä kerran **VENE VESI**.
6. Kiiruhdin **MÖKKI RANTA**.
7. Kävelin **SATAMA KESKUSTA**.
8. Tulimme **LINNOITUS SUURI KENTTÄ**.
9. Lehdet putoilivat jo **PUU** (mon.) **MAA**.
10. Kannoin tuolin **KOLMAS KERROS ULLAKKO**.

24) Pane sanat oikeaan paikansijaan. Pane sanat monikkoon, kun suluisissa lukee (mon.). Lue ensin kunkin numeron kaikki lauseet.

1. Mies oli varannut **MAKUUVAUNU** paikan itselleen. Hän ehti täpärästi **JUNA**. Kun hän astui **VAUNU**, juna lähti liikkeelle. Hän etsi **KÄYTÄVÄ** omaa paikkaansa ja löysi sen lopulta vaunun **TOINEN PÄÄ**. Mies asetti matkalaukun **VUODE** ja otti **SE** pyjaman ja kirjan. Sitten hän pani matkalaukun vuoteen (Valitse:) **ALLE - ALLA - ALTA**. Sitten hän riisui vaatteet (Valitse:) **PÄÄLLEEN - PÄÄLLÄÄN - PÄÄLTÄÄN** ja pukeutui **PYJAMA**. Hän otti kirjan **PÖYTÄ** ja meni **SÄNKY**.
2. Luin **LEHTI** pienestä pojasta, joka oli eksynyt **METSÄ**. Poikaa etsittiin ensin **LÄ-
HIYMPÄRISTÖ**, varsinkin järven **RANTA**, koska luultiin, että hän oli mennyt **JÄRVI** kalaan. (Valitse:) **SINNE - SIELLÄ - SIELTÄ** häntä ei kuitenkaan löydetty, ja silloin et-
sinnät ulotettiin myös **METSÄ**, (Valitse:) **MIHIN - MISSÄ - MISTÄ** hän sitten löytyikin.
3. Poliisit seurasivat ylinopeutta ajanutta autoa. Auto lähti erään talon **PIHA** kovaa vauhtia ja oli heti törmätä **TOINEN AUTO**, joka tuli **OIKEA**. Silloin paikalla olleet poliisit lähtivät sen (Valitse:) **PERÄÄN - PERÄSSÄ - PERÄSTÄ**. Auto ajoi **MOOTTORITIE**

päin, mutta kun kuljettaja huomasi (Valitse:) **TAAKSE - TAKANA - TAKAA** tulevat poliisit, hän päätti kääntyä **ERÄS SIVUTIE**. **AUTO** kuitenkin loppui bensa, ja kuljettaja joutui pysähtymään (Valitse:) **KESKELLE - KESKELLÄ - KESKELTÄ** tietä.

4. Päätimme lähteä viikonlopuksi **MERI**. Otimme tietysti (Valitse:) **MUKAAN - MUKANA** paljon syötävää ja juotavaa. Pakkasimme **KASSI** (mon.) pyyhkeet, uimapuvut ja lämpimiä vaatteita. Matkalla **RANTA** huomasimme, että **ME** puuttui hyttysmyrky. Lähetimme **Matin** hakemaan sitä **KAUPPA**. **RANTA** odotimme **Mattia** kauan. Hän ei ollut saanut myrkyä **ENSIMMÄINEN KAUPPA**, vaan oli joutunut hakemaan sitä **LÄ-HEINEN MARKETTI**. Sillä aikaa me olimme jo järjestäneet kaikki tavarat **HYTTI** ja **KAAPPI** (mon.). Kun veneemme irtosi **LAITURI**, aurinko paistoi **KIRKAS TAIVAS**.

5. Viime yönä murtauduttiin **VANTAALAINEN KODINKONELIIKE**. **LIIKE** oli päästy takapihan **IKKUNA**. **VARASTO** vietiin tavaraa noin 10 000 markan arvosta. Osa tavaroista löydettiin jo seuraavana päivänä viereisen tontin **RAKENNUSTYÖMAA**. Ne oli yritetty piilottaa lautakasan ja työmaaparakin (Valitse:) **VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLIS-TÄ**.

6. Kun perhe oli noussut **RUOKAPÖYTÄ**, äiti keräsi likaiset astiat **PÖYTÄ**, huuhteli ne **TISKIALLAS** ja pani ne **ASTIANPESUKONE**. Sitten hän otti **LAATIKKO** tuorekelmua, peitti loput ruoat **SE** ja pani ruoat **JÄÄKAAPPI**.

7. Nousin lauantaiaamuna **SÄNKY** myöhään ja laahustin **KEITTIÖ**. Otin **JÄÄKAAPPI** pari munaa, panin paistinpannun **HELLA** ja rikoin munat **PAISTINPANNU**. Kaadoin vettä **KAHVINKEITIN**. Silloin huomasin, että kahvi on loppu. Lähdin **KAUPPA**. Kun palasin **KAUPPA**, tuntui **RAPPUKÄYTÄVÄ** palaneen käryä. Astuin **ETEINEN** ja tajusin, että käry tuli minun **OMA KEITTIÖ**. Olin unohtanut munat **PAISTINPANNU** ja paistinpannun **LEVY**. Heitin munat **ROSKAPUSSI** ja avasin ikkunan päästääkseni savun (Valitse:) **ULOS - ULKONA - ULKOA**. Päätin, että minun oli paras mennä takaisin **SÄNKY**.

8. Vaihdan kukille multa. Ensin nostan kukat **IKKUNA** pois. Sitten levitän **PÖYTÄ** paperia ja kaadan kukat ulos **RUUKKU** (mon.). Panen **RUUKKU** (mon.) uutta multa ja istutan kukat **SE** (mon.) uudelleen ja nostan lopuksi kukat takaisin **IKKUNA**.

9. Menimme **KAUPPATORI**, koska halusimme tuoretta ahventa. **TORI** ei kuitenkaan ollut ahvenia, joten menimme **KAUPPAHALLI**. **KAUPPAHALLIKAAN** emme saaneet ahvenia, joten ostimme lohena.

10. Kävin eilen pitkästä aikaa **TEATTERI**. **AULA** oli kerääntynyt jokin ryhmä, joka jo **AULA** vaikutti kovin meluisalta. Menin istumaan **OMA PAIKKANI**, **KOLMAS RIVI** ja toivoin, että meluisa ryhmä ei tulisi minun (Valitse:) **LÄHELLE - LÄHELLÄ - LÄ-HELTÄ**. Niin kuitenkin kävi. Ryhmä tuli istumaan aivan minun (Valitse:) **ETEEN - EDESSÄ - EDESTÄ**. He keskustelivat koko näytelmän ajan. Kun lähdin **TEATTERI**, päätin, että en kyllä vähään aikaan taas tule **TEATTERI**.

11. Työhuoneeni **IKKUNA** näkyy tiiliseinä. Tuijotan **SE** usein, kun yritän päästä töiden **ALKU**. Nyt kuitenkin **RAPPUKÄYTÄVÄ** alkoi kuulua epätavallisia ääniä. Katsoin **IKKUNA PIHA** ja näin **PIHA** muuttokuorman. En tiennytkään, että asukas oli muuttanut pois **ALAKERTA**, ja nyt oli uusi asukas muuttamassa **ASUNTO**. Uudet naapurini kantoiivat **MUUTTOKUORMA** tavaroitaan (Valitse:) **SISÄÄN - SISÄLLÄ - SISÄLTÄ**. Kuulin muuttoääniä **TYÖHUONE** monta tuntia.

TRANSITIIVI- JA INTRANSITIIVIVERBIT

Suomen kielelle on tyypillistä, että **kantasanasta** (*avata*) voidaan tehdä **johtimella** (*utu*) uusi sana. Tätä uutta sanaa kutsutaan **johdokseksi** (*avautua*). Merkittävin johdosryhmä ovat intransitiiviset automatiivi- ja refleksiivijohdokset. Niiden rinnalla tärkeä ryhmä ovat myös transitiiviset teettoverbit eli kausatiivit.

Transitiiviverbiksi kutsutaan sellaista verbiä, joka saa objektin (*Avasin oven. - oven* = objekti). Intransitiiviverbi ei voi saada objektia (*Ovi avautui. - ovi* = subjekti). Huomaa,

että tällaisissa lausepareissa transitiiviverbin objektista tulee intransitiiviverbin subjekti. Transitiivilauseessa jokin tai joku vaikuttaa objektiin. Intransitiivilauseessa subjektille tapahtuu jotakin itsestään.

♣ **HUOM! Intransitiivilause ei ole sama kuin passiivilause.**

Passiivilauseessa voi olla objekti. Intransitiivilauseessa ei voi olla objektia.

* Avasimme **oven**. - **oven** = objekti AVATA trans.

* **Ovi** avattiin. - **ovi** = objekti AVATA trans.

* Ovi avautui. - **ovi** = subjekti AVAUTUA intrans.

Johdosten muodostamiseen ei voi antaa mitään yksiselitteistä sääntöä. Johdinten tunnistaminen on kuitenkin edellytys eräiden verbien merkityksen ymmärtämiselle.

Seuraavat intransitiivijohtimet ovat hyvin yleisiä sekä kirjoitetussa että puhutussa kielessä.

1) **u/y**

Johtimella saadaan ns. automatiiveja, jotka ilmaisevat toiminnan tapahtuvan automaattisesti, ikään kuin itseksensä.

Intransitiivi		transitiivi
vaihtua	←	vaihtaa
löytyä	←	löytää
murtua	←	murtaa
näkyä	←	nähdä
unohtua	←	unohtaa
innostua	←	innostaa
kääntyä	←	kääntää
kaatua	←	kaataa
jatkua	←	jatkaa
kuulua	←	kuulla
yhdistyä	←	yhdistää
valmistua	←	valmistaa

♣ **Transitiivisen kantaverbin objektista tulee näiden johdosten subjekti:**

subj.	obj.
* Laukut vaihtuivat	Vaihdoimme laukkuja .
* Vika löytyi pian.	Löysin vian .
* Luottamus murtuu,	jos joku sen murtaa.
* Ranta näkyy jo.	Näen jo rannan .
* Tapaus on jo unohtunut.	Olen jo unohtanut tapauksen .
* Hän innostui heti,	kun innostin häntä .
* Puhe kuului pihalta.	Kuulin pihalta puhetta .

2) **utu/yty tai vokaalinpidentymä + ntu/nty**

Johtimilla saadaan automatiiveja.

Intransitiivi		Transitiivi
korjautua	←	korjata
lykkäytyä	←	lykätä

aiheutua

nopeutua

kariutua

ruuhkautua

♣ **Intransitiiviverbit voidaan joskus kääntää indoeurooppalaisiin kieliin passiivilla, refleksiivipronominilla (ruotsi) tai refleksiiviverbillä (venäjä, puola).**

Intransitiivi	Transitiivi
* Tilanne korjautuu kyllä.	Korjaamme kyllä tilanteen .
* Asian käsittely lykkäytyi.	Lykkäsimme asian käsittelyä .
* Mistä vika aiheutui?	
* Asian käsittely nopeutui.	
* Suunnitelmat kariutuivat kustannuksiin.	

♣ **utu/yty-johtimella tehty intransitiiviverbi on usein merkitykseltään refleksiivinen, jolloin verbin toiminta kohdistuu subjektiin.**

valmistautua	←	valmistaa
ilmoittautua	←	ilmoittaa
peseytyä	←	pestä
pukeutua	←	pukea
sitoutua	←	sitoa
näyttäytyä	←	näyttää

- * Joko olet ilmoittautunut kurssille?
- * Pese dy ja käy nukkumaan!
- * Hän pukeutui parhaimpiinsa.
- * En ole vielä sitoutunut mihinkään.
- * Käkikin on jo näyttäytynyt.

Monilla utu/yty-verbeillä on rinnakkaismuoto, joka tehdään ntu/nty-johtimella.

haara utua /	haara antua
jakautua /	jaka antua
selkiytyä /	selkiintyä

Joissakin pareissa *ntu/nty*-johdos on selvästi tavallisempi.

kasaantua /	(kasautua)
kiusaantua /	(kiusautua)
nälkiintyä /	(nälkiytyä)
pilaantua /	(pilautua)
villiintyä /	(villiytyä)

3) Intransitiiviverbi kantasana

Kausatiivijohdin *ta/tä, tta/ttä*

Joidenkin verbiparien johtosuhde on päinvastainen: kantaverbinä on intransitiiviverbi (pudota), ja siitä on johdettu transitiivipari (pudottaa) kausatiivijohtimella (*ta/tä, tta/ttä*).

Kausatiiviverbi ilmaisee, millaista toimintaa joku aiheuttaa.

Intransitiivi	Transitiivi
pudota	→ pudottaa
päästä	→ päästää
kadota	→ kadottaa
saastua	→ saastuttaa
selvitä	→ selvittää
herätä	→ herättää
erota	→ erottaa
hukkua	→ hukuttaa
hämmästyä	→ hämmästyttää
kasvaa	→ kasvattaa

haista → haistaa

Intransitiivi

- * Kannu putosi lattialle.
- * Pääsimme sisään.
- * Lompakkoni katosi.
- * Järvi oli saastunut.
- * Herää kello seitsemän!
- * He erosivat toisistaan.
- * Pihalla kasvaa tiliä.
- * Haiseeko täällä tupakka?

Transitiivi

- Pudotin kannun lattialle.
- He päästivät meidät sisään.
- Kadotin lompakkoni.
- Tehdas oli saastuttanut järven.
- Herätä minut myös!
- Ikäero erotti heitä monin tavoin.
- Kasvatan pihalla tiliä.
- Minä en haista mitään.

HARJOITUKSIA

25) Muodosta intransitiiviverbi mallin mukaan. Tee ensin mallilauseen transitiiviverbistä intransitiivijohdos ja käytä sitä sitten lauseessa oikeassa muodossa.

Malli: **Siirrä** tämä tuoli pöydän viereen!

→ **SIIRTÄÄ** → **SIIRTYÄ**

→ Vieraat **siirtyivät** olohuoneeseen.

→ **Siirrytkö** toiselle osastolle jo ensi kuussa?

1. Kuka **avaa** oven?

→

Tornista _____ suurenmoinen näköala.

Ovet _____ kello 9.00.

2. He **sulkevat** toimiston heinäkuuksi.

→

Hänen silmänsä _____ hitaasti.

Hissin ovet _____ automaattisesti.

3. Jokin vika **aiheuttaa** vaaratilanteen.

→

Mistä vika sitten _____?

Laskelmavirheestä _____ monenlaisia ongelmia.

4. Älä **vaihda** puheenaihetta!

→

Puheenaiheet _____ vilkkaasti.

Kurssiaika _____.

5. **Valmistin** esitelmän huolellisesti.

→

Esitelmä _____ ajallaan.

Milloin sinä _____ maisteriksi?

6. **Löysitkö** avaimesi?

→

Kyllä, ne _____ lattialta.

_____ paperistani virhe?

7. **Näetkö**, mitä tuolla edessä on?

→

Eihän siellä mitään _____.

Kaupungin valot _____ jo edessämme.

8. **Älkää unohtako** rahoja!

→

Passi _____ pöydälle.

Kyllä tämä tapaus _____ pian.

9. Mies **kaatoi** tuolin.

→

Lapsi _____ kadulle.

Hei, tuo kukkavaasi _____.

10. Sade **kastoi** meidät läpimäriksi.

→

Jalat _____ märässä ruohikossa.

Me _____ läpimäriksi.

26) Tee intransitiiviverbi, jonka toiminta kohdistuu subjettiin.Malli: Äiti **pesi** lapsen. → Lapsi **peseytyi**.1. Opiskelijat **kirjoittivat** pääsykokeen.

Opiskelijat _____ yliopistoon elokuussa.

2. **Ilmoitin** lapseni kesäleirille.

Tyttäreni _____ kesäleirille.

3. **Valmistimme** esityksen huolellisesti.

Me _____ esitykseen huolellisesti.

4. Luonnonsuojelijat **olivat sitoneet** itsensä traktoreihin.

Älä _____ mihinkään, ennen kuin lainaehdot ovat selvät!

5. Pankki **lupasi** lainan.

Kuulin, että sinä _____ ehdokkaaksi.

6. **Näytä** minulle ne valokuvat!

Milloin Loch Nessin hirviö viimeksi _____ ?

7. **Puin** ylleni sadetakin.

Minä _____ sadetakkiin.

27) Tee kausatiiviverbistä intransitiiviverbi. Tee ensin mallilauseen transitiiivverbistä intransitiiviverbi ja käytä sitä sitten lauseessa.Malli: Mies **pudotti** lompakon kadulle.→ **PUDOTTAA** → **PUDOTA**→ Miehen lompakko **putosi** kadulle.1. Olen **hävittänyt** muistiinpanoni johonkin.

→

Muistiinpanoni _____ johonkin.

2. **Haista** tätä ruokaa!

→

Minusta se _____ kummalliselta.

3. Mihin **jätin** avaimeni?

→

Avaimeni _____ eteisen pöydälle.

4. Ei pidä **kadottaa** kaikkea toivoa.

→

Vene _____ sumuun.

5. Hänet **erotettiin** virasta.

→

Hän _____ kirkosta.

6. **Päästitkö** koiran ulos?

→

Läheskään kaikki ylioppilaat eivät _____ opiskelemaan yliopistoon.

7. Nyt me **selvitämme** tämän sotkun.

→

Tilanne ei ole vielä _____.

8. Lihan voi **sulattaa** mikroaaltouunissa.

→

Jäät eivät ole vielä _____.

28) Tee mallin mukaan passiivilause ja intransitiivilause.

Malli: **Avasimme** oven. → Ovi **avattiin**. → Ovi **avautui**.

1. **Suljimme** ikkunan.
2. Kuinka **järjestämme** kaiken?
3. **Sytytimme** tulen.
4. **Sammutimme** valot.
5. **Kaadoimme** puut.
6. **Päästimme** lapset puistoon.
7. **Toteutimme** suunnitelman.
8. Johtokunta **erotti** toimitusjohtajan.

29) Valitse lauseisiin oikea verbi ja pane se oikeaan muotoon. Käytä verbejä vain aktiivissa.

1. aiheutua - aiheuttaa

- * Mikä virus _____ aidsin eli immuunikadon?
- * Hän on _____ meille paljon harmia.
- * Tästä päätöksestä _____ vielä ikävyyksiä.
- * En haluaisi _____ vaivaa.
- * Palo _____ tulen varomattomasta käsittelystä.

2. loukkaantua - loukata

- * Olen _____ hänelle.
- * Miksi haluat _____ minua?
- * Autossa olleet matkustajat _____ vakavasti.
- * Hän _____ kovin helposti.
- * Kompastuin ja _____ nilkkani.

3. parantua - parantaa

- * Mätäkuussa haavat _____ hitaasti.
- * Sinun täytyy _____ tapasi.
- * Leikkaus onnistui, ja potilas _____.
- * Ryhmäterapia _____ hänen ujoutensa.
- * Äiti puhalsi lapsen sormeen, ja se _____ heti.

4. kehittyä - kehittää

- * Suomi _____ kulttuurikieleksi vasta 1900-luvulla.
- * Tutkijat _____ uutta lääkettä syöpää vastaan.
- * Pojat _____ hitaammin kuin tytöt.
- * Hän harrastaa valokuvausta ja _____ valokuvat itse.
- * Yritän _____ itseäni.
- * Yritän _____.

5. tarjoutua - tarjota

- * Haluan _____ sinulle lounaan.
- * Hän _____ vapaaehtoisesti auttamaan.
- * Lähde ihmeessä, jos sinulle _____ noin loistava tilaisuus.
- * Hän _____ minulle työtä.

6. kuivua - kuivata

- * _____ kätesi!
- * Pyykki _____ auringossa.
- * Minä _____ aina hiukseni hiustenkuivaimella.
- * Kuka _____ astiat?
- * Tarvitsen kosteusvoidetta; ihoni on aivan _____.

7. toteutua - toteuttaa

- * Nyt voit _____ suuren unelmasi.
- * Tämä suunnitelma on hyvin vaikea _____.
- * Ennustus _____ myöhemmin.
- * Hänen toiveensa eivät koskaan _____.
- * Luuletko, että hän _____ uhkauksensa.

8. näkyä - näyttää

- * Kaupungin tornit _____ kauas merelle.
- * Voitko _____ minulle, miten tämä kopiokone toimii?
- * Kaikki eivät _____ kuvassa.
- * Keittiön ikkunasta _____ puisto.
- * Koska olet vanhempi, sinun pitäisi _____ hyvää esimerkkiä.

9. loppua - lopettaa

- * Haluan _____ tämän keskustelun.
- * Kun olimme _____ työt, menimme saunaan.
- * Aika _____ kesken.
- * Hankkeeseen myönnetyt varat _____ pian.
- * _____ nuo turhat ponnistelut!

10. masentua - masentaa

- * Hän _____ uutisesta.
- * Talven pimeys _____ suomalaisia.
- * Älä _____ minua!
- * Ei tästä vielä tarvitse _____.
- * Miksi sinä olet niin _____?

KONDITIONAALI JA AJANILMAUKSET

KONDITIONAALI

Konditionaalien käyttö

1) Kohtelias pyyntö

- * Avaisitteko ikkunan?
- * Auttaisitko minua?
- * Ottaisin kupin kahvia.
- * Varaisimme pöydän.

Toisen persoonan kanssa käytetään kysymysliitettä. Ensimmäisen persoonan kanssa ei käytetä kysymysliitettä.

2) Kohtelias kysymys tai tiedustelu

- * Voisitteko sanoa, mitä kello on?
- * Tietäisittekö, missä puhelin on?
- * Osaisitteko neuvoa tien Porvooseen?
- * Saisinko sokeria? (kysymys/pyyntö)

3) Painokas pyyntö

- * Tulisit meille illalla.
- * Istuisit hiljaa.
- * Et puhuisi koko ajan.
- * Olisit tuonut kaupasta maitoa.

Painokkaassa pyynnössä ei koskaan käytetä kysymysliitettä.

4) Ehdollinen merkitys (jos)

- * Jos saisin 10 miljoonaa, siis jos voittaisin lotossa, ostaisin uuden asunnon, tekisin matkan Roomaan, söisin kaviaaria ja joisin samppanjaa.

HARJOITUKSIA

30) Muuta imperatiivi kohteliaaksi pyynnöksi.

1. Nosta kassi lattialle!
2. Sulje ovi!
3. Kävele kanssani!
4. Antakaa haarukka!
5. Siirtykää pois edestä!
6. Neuvokaa minua!
7. Kirjoita tämä puhtaaksi!
8. Pidä tätä vähän aikaa!
9. Herätä minut aamulla!
10. Vie roskat ulos!

31) Tee kohtelias pyyntö, kun haluat...

1. ottaa kupin kahvia.
2. tallettaa rahaa tilille.
3. nostaa rahaa tililtä.
4. avata tilin.
5. ostaa kirjemerkin.
6. siirtää rahaa toiselle tilille.
7. maksaa nämä laskut.
8. kysyä jotakin.

32) Tee painokas pyyntö.

1. Syö jotakin!
2. Lepää vähän aikaa!
3. Mene jo nukkumaan!
4. Älä ole niin levoton!
5. Älkää lähtekö vielä!
6. Älä aina liioittele!
7. Sanokaa nyt mielipiteenne!
8. Kerätkää nuo tavarat pois!
9. Siivoa huoneesi!
10. Älä aina keskeytä!

33) Pane verbit konditionaaliin.

Synnyin heti sodan jälkeen. Perheeni ei ollut varakas. Jos kumpikin vanhempani ei **OLLA** työssä, minun ei **TARVITA** pitää huolta nuoremmista siskoistani, ja **VOIDA** leikkiä ja lukea enemmän. Minä **HALUTA** liittyä partioon. Siellä **SAADA** ystäviä ja **PÄÄSTÄ** leirille. En **TAHTOA** viettää kesä kaupungissa. Jos vanhemmillani **OLLA** enemmän varaa, minä **MENNÄ** oppikouluun.

Nykyään usein ajattelen, mitä **TEHDÄ** nyt ja millaisessa työssä **OLLA**, jos aikoinani **SUORITTAA** ylioppilastutkinnon ja **VALMISTUA** arkkitehdiksi. Nyt en vain **PIIRTÄÄ** puhtaaksi muiden töitä, vaan **SUUNNITELLA** itse taloja. Minä **HALUTA** vaihtelua työhöni. En **JAKSAA** tehdä aina samaa. Jos vielä **ANSAITA** enemmän, **MATKUSTELLA** ja **KÄYDÄ** mahdollisimman monessa maassa. Ja varmaan **OSTAA** kesämökkin tai veneen.

AJANILMAUKSET

1) Vuorokauden aika tai vuodenaika on adessiivissa tai essiivissä.

Milloin?

päivällä	minä päivänä?
illalla	tänä iltana
yöllä	viime yönä
aamulla	ensimmäisenä aamuna

keväällä	ensi keväänä
kesällä	sinä kesänä
syksyllä	tänä syksynä
talvella	viime talvena

- Jos aikaa ei määritä mikään muu sana, se on adessiivissa (*lla/llä*).

- Kun sillä on määrite, se on essiivissä (*na/nä*).

2) Viikonpäivät ovat yleensä essiivissä.

Milloin?	Milloin aina?
maanantaina	maanantaisin
tiistaina	tiistaisin
keskiviikkona	keskiviikkoisin
torstaina	torstaisin
perjantaina	perjantaisin
lauantaina	lauantaisin
sunnuntaina	sunnuntaisin
viikonloppuna	viikonloppuisin

3) Viikko on adessiivissa.

Milloin?	
viikolla	Millä viikolla?
	tällä viikolla
	ensi viikolla

4) Kuukausi on inessiivissä.

Milloin?	
Missä kuussa?	tammikuussa
Tässä kuussa	helmikuussa
viime kuussa	maaliskuussa
	huhtikuussa
	toukokuussa
	kesäkuussa
	heinäkuussa
	elokuussa
	syyskuussa
	lokakuussa
	marraskuussa
	joulukuussa

5) Vuosi on essiivissä.

Milloin?	
vuonna	Minä vuonna?
	tänä vuonna
	sinä vuonna

6) Historialliset ajanjaksot ilmaistaan yleensä adessiivilla.

Milloin?

* Keskiajalla Suomi oli katolinen maa.

* Uudella ajalla tehtiin monia keksintöjä.

Huomaa tapaukset, joissa ei kysytä: *Milloin?*

1) Kuinka usein?	Kuinka kauan?
joka aamu	koko aamun
joka päivä	koko päivän
joka maanantai	koko maanantain
joka viikko	koko viikon

joka kuukausi	koko kuukauden
joka vuosi	koko vuoden
joka tunti	koko tunnin

2) Objektin sukuinen ajanilmaus on lauseessa partitiivissa tai akkusatiivissa lause-tyypistä riippuen. Sijavaihtelun säännöt ovat samat kuin varsinaisen objektinkin.

Kuinka kauan?

- * Hän on maalla viikon. Hän on maalla kolme viikkoa.
- * Opetin tunnin. Opetin viisi tuntia.
- * Tein työtä vuoden. Tein työtä kaksi vuotta.
- * Hän lepäsi kuukauden. Hän lepäsi neljä kuukautta.
- * Hän odotti päivän. Hän odotti kuusi päivää.

Tuloslauseessa on *n*-akkusatiivi tai numero nominatiivissa + partitiivi.

- * Hän ei ollut maalla viikkoa.
- * En opettanut viittä tuntia.
- * En tehnyt työtä kahta vuotta.
- * Hän ei levännyt kuukautta.

Negatiivisessa lauseessa on partitiivi.

- * Lepää tunti!
- * Odota minuutti!
- * Minun täytyi odottaa kuukausi.
- * Sinun on harjoitettava viikko.
- * Taloa rakennettiin vuosi.
- * Budjettia tehdään kuukausi.

Imperatiivin, passiivin ja nesessiivin kanssa on nominatiivi.

3) Kun kerrotaan, missä ajassa jokin valmistuu, käytetään inessiiviä.

- * Kirjoitan raportin parissa tunnissa.
- * Sinne ajaa viidessä tunnissa.
- * Kirja valmistui vuodessa.

♣ **Vertaa! Huomaa varsinaisen objektin muoto ajanilmauksen kanssa! Kun vastataan kysymykseen *kuinka kauan*, on varsinainen objekti partitiivissa. Kun vastataan kysymykseen *missä ajassa*, objekti on akkusatiivissa.**

Kuinka kauan?

- * Kirjoitin raporttia tunnin.
- * Taloa rakennettiin vuosi.

Missä ajassa?

- * Kirjoitan raportin tunnissa.
- * Talo rakennettiin vuodessa.

4) Kun kerrotaan, kuinka pitkään aikaan jotakin ei ole tapahtunut, käytetään illatiivia.

- * En polttanut kymmeneen vuoteen.
- * Hän ei ole käynyt viikkoon.
- * En ole nähnyt häntä moneen päivään.
- * En ole käynyt uimassa kahteen kuukauteen.

5) Kun kerrotaan, mihin mennessä jotakin tapahtuu, käytetään translatiivia.

- * Saatko työn valmiiksi maanantaiksi?
- * Tuleeko hän takaisin vapuksi?
- * Tuon kirjeen seitsemäksi.
- * Teen ruoan viideksi.

6) Kun kerrotaan, kuinka pitkän aikaa toiminnan ajatellaan jatkuvan, käytetään translatiivia.

- * Maija lähti etelään viikoksi.
- * Tule Lahteen pariiksi päiväksi!
- * Sopimus tehdään kahdeksi vuodeksi.

7) Kun kerrotaan, milloin - mihin kellonaikaan jotakin tapahtuu, voidaan käyttää ablatiivia.

- * Aloitan työt kahdeksalta. (= kello kahdeksan)
- * Konsertti alkaa seitsemältä.
- * Lähden kotoa viideltä.
- * Voitko tulla jo kahdelta.

HARJOITUKSIA

34) Kerro, milloin tai kuinka usein jotakin tapahtuu.

1. Menen teatteriin **ILTA**.
2. Menen teatteriin **TÄMÄ ILTA**.
3. Tulkaa meille **TIISTAI**.
4. Hän palaa **TORSTAIAMU**.
5. Näin unta **YÖ**.
6. Lounas syödään **PÄIVÄ**.
7. Syön lounaan **KAKSITOISTA**.
8. Pesen hiukset **JOKA AAMU**.
9. Näin pahaa unta **VIIME YÖ**.
10. Kaisa soitti minulle **AAMU**.
11. Tein sopimuksen **VIIME MARRASKUU**.
12. Menen lappiin **ENSI KEVÄT**.
13. Käytkö Jyväskylässä **TÄMÄ KUU?**
14. Hiihditkö paljon **VIIME TALVI?**
15. En ole käynyt Göteborgissa **TÄMÄ VUOSI**.
16. **SYKSYINEN ILTA** on hauska istua kotona ja lukea.
17. Käyn uimassa **JOKA TIISTAI**.
18. Hänellä oli syntymäpäivä **VIIME TIISTAI**.
19. Kirjoitatko pöytäkirjan **TÄMÄ VIIKKO?**
20. Hän tuli Suomeen jo **VIIME KUU**.
21. Lehdet putoavat **SYKSY**.
22. Käyn Ahvenanmaalla **JOKA KESÄ**.
23. Yliopiston lukuvuosi alkaa **SYYSKUU**.
24. Tähdet loistavat **TALVI-ILTA**.
25. Talo valmistuu **KEVÄT**.
26. Lennän Puolaan **ENSI VIIKKO**.
27. Näen hänet vasta **ENSI VUOSI**.
28. Käyn Virossa **JOKA VUOSI**.
29. Olitteko konsertissa **EDELLINEN VIIKKO?**
30. **TÄLLAINEN SATEINEN SYKSY** pitäisi päästä etelään.

35) Kerro, kuinka kauan jokin kestää, ja pane ajanilmaus oikeaan sijamuotoon. Käytä yksikköä.

1. Istun **MINUUTTI**.
2. Istu **MINUUTTI!**
3. En ehdi istua **MINUUTTI**.
4. Hän harjoitteli kilpailuihin **VUOSI**.
5. Heitä odotettiin **KOKO PÄIVÄ**.
6. Elokuva ei kestänyt **KAKSI - TUNTI**.
7. Hän oleskeli paikkakunnalla **MUUTAMA PÄIVÄ**.

8. Odota **SEKUNTI!**
9. Ohjelmaa suunniteltiin **KOKONAINEN KUUKAUSI.**
10. Asiaa ei mietitty edes **VUOROKAUSI.**
11. Matka kesti **VIKKO.**
12. Sinun on nyt odotettava minua **HETKI.**

36) Kerro, kuinka kauan jokin kestää tai missä ajassa se tulee valmiiksi. Käytä yksikköä.

1. Hän kirjoitti artikkelia **KUUKAUSI.**
2. Hän kirjoitti artikkelin **KUUKAUSI.**
3. Valmistimme oppikirjaa **KAKSI - VUOSI.**
4. Olin lomalla **NELJÄ - VIKKO.**
5. Laila on Lundissa **VUOSI.**
6. Saatko tämän valmiiksi **PÄIVÄ?**
7. Odotin häntä **TUNTI.**
8. En kirjoittanut tätä edes **KAKSI - PÄIVÄ.**
9. Voitko odottaa minua **HETKI?**
10. **VIKKO** piristyt huomattavasti.
11. Odota minua **HETKI.**
12. Haluaisin viettää **KUUKAUSI** jossakin etelässä.
13. Ruoka on valmis **PUOLI - TUNTI.**
14. Hän on asunut Kruununhaassa nyt **VUOSI.**
15. Matka kestää **TUNTI.**
16. He asuivat Kokkolassa **SEITSEMÄN - VUOSI.**
17. Ole **VIKKO** täällä!
18. Hän ei opiskellut aivan **VIISI - VUOSI.**
19. Tyttäresi on kasvanut **VUOSI** monta senttiä.
20. Istu tässä **PARI - MINUUTTI.**

37) Jatka puheenvuoroa ja kerro, mitä ei ole tapahtunut vähään aikaan käyttäen annettua ajanilmausta vastauksessasi.

Malli: Aikaisemmin poltin aika paljon. **KYMMENEN - VUOSI**

→ Nyt en ole polttanut **kymmeneen vuoteen.**

1. Käymme tavallisesti merellä joka viikonloppu. **PITKÄ AIKA**
2. Aikaisemminhan te tapasitte joka kesä. **KOLME - VUOSI**
3. Tavallisesti syön parin tunnin välein. **MONI - TUNTI**
4. Puhuin venäjää aikaisemmin päivittäin. **VUOSI (mon.)**
5. Hän kävi luonani joka kuukausi. **PUOLI - VUOSI**
6. Luen lehden yleensä joka päivä. **KUUKAUSI**
7. He laulavat kuorossa joka sunnuntai. **VIKKO (mon.)**
8. Sinähän otit aina permanentin kerran kuussa. **PITKÄ AIKA (mon.)**

38) Vastaa kysymykseen, mihin mennessä jotakin tapahtuu.

Malli: Milloin saat työn valmiiksi? **MAANANTAI**

→ Saan sen valmiiksi varmaankin **maanataiksi.**

1. Milloin saamme lunta? **JOULU**
2. Milloin palaat kotiin? **JUHANNUS**
3. Milloin te luulette ehtivänne meille? **KAKSI**
4. Milloin tulet kotiin? **ILTA**
5. Milloin kirjoitat kirjeen? **HUOMINEN**
6. Milloin Hanna tulee takaisin Suomeen? **ENSI KESÄ**

39) Vastaa kysymyksiin, kuinka pitkän aikaa toiminta jatkuu.

Malli: Maija lähti etelään. Kuinka kauan hän on siellä?

VIIKKO

→ Hän lähti etelään **viikoksi**.

1. Kun tulet meille, kuinka kauan olet. **MUUTAMA TUNTI**
2. Sirkka teki sopimuksen ministeriön kanssa. Kuinka kauan se kestää? **VUOSI**.
3. Niemiset matkustavat Kiinaan. Kuinka kauan he ovat siellä? **KUUKAUSI**.
4. Kun tulet kahville, kuinka kauan voit viipyä. **PIENI HETKI**
5. Menette lepäämään. Kauanko lepäätte? **PUOLI - TUNTI**

POSTPOSITIOT JA POSSESSIIVISUFFIKSIT

Postpositiot

Muiden kielten prepositioiden sijasta suomessa käytetään yleensä postpositioita. Prepositio on pääsanansa edessä. Postpositio on paikkaa, aikaa, syytä, seurausta ja suhdetta ilmaiseva sana, joka on pääsanansa jäljessä. Pääsana on tavallisesti **genetiivissä**. Joidenkin postpositioiden kanssa käytetään kuitenkin **partitiivia**. Tällaisten postpositioiden jälkeen on merkitty P.

1. Paikan postpositiot

Mihin?	Missä?	Mistä?
luo, luokse	luona	luota
lähelle	lähellä	läheltä
eteen	edessä	edestä
edelle	edellä	edeltä
taakse	takana	takaa
jälkeen	jäljessä	jäljestä
perään	perässä	perästä
viereen	vieressä	vierestä
vierelle	vierellä	viereltä
ääreen	ääressä	äärestä
äärelle	äärellä	ääreltä
väliin	välissä	välistä
välille	välillä	väliltä
laitaan	laidassa	laidasta
laidalle	laidalla	laidalta
reunaan	reunassa	reunasta
reunalle	reunalla	reunalta
varteen	varressa	varresta
varrelle	varrella	varrelta
kohdalle	kohdalla	kohdalta
keskelle	keskellä	keskeltä
alle	alla	alta
ylle	yllä	yltä
päälle	päällä	päältä
sisään	sisällä	sisältä
joukkoon	joukossa	joukosta
päähän	päässä	päästä
puolelle	puolella	puolelta
ympäriille	ympäriillä	ympäriiltä
tilalle	tilalla	tilalta

♣ Postpositioilla, samoin kuin paikallissijoilla, ilmaistaan päämäärää, paikallaan olemista tai lähtökohtaa.

Mihin?

* Menetkö tänään Annelin luokse?

- * Siirrä tuoli oven luokse.
- * Jätin auton portin eteen.
- * Isä rakensi grillin talon taakse.

Missä?

- * Kävitkö Annelin luona?
- * Tuoli on oven luona.
- * Auto seisoj portin edessä.
- * Talon takana on grilli.

Mistä?

- * Minut tavoittaa Annelin luota.
- * Nosta tuoli pois oven luota.
- * Auto täytyy siirtää pois portin edestä.
- * Grillistä talon takaa levisi herkullisia tuoksua.
- * Kynä löytyi sängyn alta.
- * Huoneen keskellä oli iso pöytä.
- * Kenen viereen voin istua?
- * Ajoin hiljaa kadun päähän.
- * Valokuvaajat parveilivat filmitähden ympärillä.
- * Ota kansi pois kattilan päältä.

♣ Jotkin paikan postpositiot voivat olla sisä- tai ulkopaikallissijassa. Sisäpaikallissijassa postpositio ilmaisee jotakin konkreettista tai läheistä kosketusta. Ulkopai- kallissijassa postpositio ilmaisee abstraktia suhdetta tai väljempää etäisyyttä.

- * Vedin verhot ikkunan eteen.
- * Onko Suomi mennyt Japanin edelle itsemurhatilastoissa?
- * Löysin kirjojen välistä vanhan kartan.
- * Neuvotteluosapuolten väliltä oli kadonnut luottamus.
- * Kaikki paitsi Matti istuivat pöydän ääressä.
- * Istuskelimme uima-altaan äärellä.

♣ Seuraavien postpositioiden kanssa ajatellaan aina liikettä.

ali, alitse
yli, ylitse
poikki
läpi, lävitse
kautta
ohi, ohitse
ympäri

- * Liittymän alitse kulkee moottoritie.
- * Varsa hyppäsi aidan yli.
- * Kävelimme kentän poikki.
- * Huoneiston läpi kulki kylmä ilmavirta.
- * Finnair lentää Frankfurtiin Kööpenhaminan kautta.
- * En pystynyt kulkemaan kaupan ohi.
- * Kiersimme saaren ympäri.

♣ Seuraavat ilmaisevat johonkin liittymistä.

mukaan	mukana	Lähde Maijan mukaan.
		Paketin mukana tuli kirje.
kanssa		Kenen kanssa puhuit?
lisäksi		Lapsi tarvitsee rakkauden lisäksi turvallisuutta.

2. Ajan postpositiot

aikana	Viikon aikana tapahtui paljon.
kuluttua	Palaan viikon kuluttua.
päästä	Palaan viikon päästä.
sisällä	Työ valmistuu viikon sisällä.
jälkeen	Puhutaan asiasta ensi viikon jälkeen.
välillä	Tule kello viiden ja kuuden välillä.

3. Syytä ja seurausta ilmaisevat postpositiot

ansiosta	Verisuonitaudit ovat vähentyneet valistuksen ansiosta.
johdosta	Esittämämme kyselyn johdosta ilmoitamme, että ---
takia	Retki peruuntui huonon sään takia.
tähden	He yrittivät pitää avioliittoa kasassa lasten tähden.
varten P	Opiskelemme elämää varten.
vuoksi	Myöhästyin ruuhkan vuoksi.
perusteella	Hänet vapautettiin puutteellisen todistusaineiston perusteella.

4. Suhdetta ilmaisevat postpositiot

asemasta	Kiitoksen asemasta sainkin moitteita.
sijasta	Kastikkeessa voi käyttää konjakin sijasta myös sherryä.
puolesta	Voitko sinä mennä Eilan puolesta kokoukseen?
puoleen	Tämä ongelma ei ratkea muuten kuin kääntymällä viranomaisten puoleen.
kohtaan P	En tiedä, mitä tunnen häntä kohtaan.

Muiden sijamuotojen kuin genetiivin ja partitiivin kanssa esiintyvät postpositiot

♣ Illatiivin ja allatiivin kanssa päämäärää ilmaisemassa

asti	Liisankatu jatkuu rantaan asti.
saakka	Liisankatu jatkuu rantaan saakka.
päin	Ikkunat ovat merelle päin.

♣ Elatiivin ja ablatiivin kanssa lähtökohtaa ilmaisemassa

asti	Olen odottanut kello kahdesta asti.
saakka	Olen odottanut kello kahdesta saakka.
lähtien	Maanantaista lähtien on satanut.
päin	Ulkomereltä päin nousi myrsky.

Prepositiot

Postpositioiden lisäksi suomen kielessä on myös muutama tärkeä prepositio. Niiden pääsana on aina **partitiivissa**.

ennen	Minä olin jonossa ennen Teitä.
ilman	Aiotko lähteä ilman päällystakkia?

Prepositioina ja postpositioina esiintyvät

Jotkut postpositiot voivat esiintyä myös prepositioina. Postpositioina niiden pääsana on genetiivissä, prepositioina partitiivissa.

keskelle keskellä keskeltä

* Aulan keskellä oli suuri palmu.

* Keskellä aulaa oli suuri palmu.

lähelle lähellä läheltä

* Asumme keskustan lähellä.

* Asumme lähellä keskustaa.

Seuraavien kanssa käytetään aina partitiivia:

päin P	puuta päin - päin puuta
kohti P	merta kohti - kohti merta
vasten P	seinää vasten - vasten seinää
vastaan P	kaikkea vastaan - vastaan kaikkea
vastapäätä P	meitä vastapäätä - vastapäätä meitä
pitkin P	katua pitkin - pitkin katua

Possessiivisuffixit postpositioiden yhteydessä

Yleensä postposition pääsana on genetiivissä. Jos pääsana on persoonapronomini (minun, sinun, hänen, meidän, teidän, heidän), postpositioon liitetään myös possessiivisuffiksi. Pronominin **minun**, **sinun**, **meidän**, **teidän** voivat myös jäädä pois. Ne pitää aina jättää pois, jos lauseen subjekti on sama kuin persoonapronominin genetiivi.

minun kanssani	meidän kanssamme
sinun kanssasi	teidän kanssanne
hänen kanssansa	heidän kanssansa
/ kanssaan	/ kanssaan

Persoonapronominin genetiivin voi sanoa:

- * Tule tänne minun viereeni istumaan.
- * Istuiko hän sinun vieressäsi?
- * Juoksin hänen peräänsä.
- * Hän tunkeutui meidän eteemme.
- * Tuliko auto teidän takaanne.
- * Myöhästyin heidän takiansa.

Persoonapronominin genetiivin voi jättää pois:

- * Tule mukaani teatteriin!
- * Lähtekö hän kanssasi?
- * Hän lähti luotamme melko myöhään.
- * Onko välillänne jotakin riitaa?

Persoonapronominin genetiivi täytyy jättää pois:

- * Näin auton takanani.
- * Tuliko joku perääsi?
- * Hän jätti kauhean sotkun jälkeensä.
- * Vedimme peiton päällemme.
- * Otitteko lapset mukaanne?
- * He pyysivät minut istumaan viereensä.

Kolmannen persoonan pronomineja **hänen** ja **heidän** ei voi jättää pois, kun subjekti on eri persoona.

- * Menin hänen mukaansa.
- * Seisoin heidän välissänsä.

HUOM! Henkilönimen kanssa ei koskaan käytetä possessiivisuffiksia.

- * Kävin Kaisan luona.
- * Olimme Virtasten luona kylässä.

HARJOITUKSIA

40) Valitse oikea postpositio. Jos pronomini on sulussa, sitä ei käytetä; pelkkä pos-

sessiivisuffiksi riittää.**1. luo, luokse - luona - luota**

- Tavataan Stockmannin _____.
- Matkalaukut ovat jo auton _____.
- Kutsuin koiraa (minun) _____.

2. lähelle - lähellä - läheltä

- Vaalimaa on Lappeenrannan _____.
- Lauttasaaren bussit lähtevät Ruotsalaisen teatterin _____.
- Yritin päästä hänen _____.

3. taakse - takana - takaa

- Kuulin askelia (minun) _____.
- Katso (sinun) _____.
- Talon _____ oli pieni puutarha.

4. perään - perässä - perästä

- Hääparin auton _____ oli kiinnitetty tyhjiä olutpurkkeja.
- Mene sinä jo, minä tulen kohta (sinun) _____.
- He vilkuttivat kauan (meidän) _____.

5. laitaan - laidassa - laidasta

- Metsän _____ kasvoi ikivanha tammi.
- Pysäytin auton tien _____.
- Hirvi lähti tulemaan meitä kohti metsän _____.

6. varrelle - varrella - varrelta

- Poimin polun _____ sieniä.
- Reitin _____ oli monia nähtävyyksiä.
- Rantatien _____ rakennetaan uusia taloja.

7. alle - alla - alta

- Piilotin avaimen maton _____.
- Levitin pyyhkeen (minun) _____.
- Vain hänen varpaansa näkyivät peiton _____.

8. sisään - sisällä - sisältä

- Rakennuksen _____ kuului riitelyä.
- Kurkistin varovasti vajan _____.
- Veneen _____ oli lämmintä.

9. joukkoon - joukossa - joukosta

- Lasten _____ oli monia ulkomaalaisia.
- Paloittele vihannekset ja lisää ne muhennoksen _____.
- Löytyykö (meidän) _____ ruotsin kielen taitoisia?

10. päähän - päässä - päästä

- Voisitko siirtyä muutaman metrin _____?
- Hänen työpaikkansa on melko pitkän matkan _____.
- Asema sijaitsee noin kilometrin _____ täältä.

41) Valitse sisä- tai ulkopaikallissija.**1. eteen - edelle**

- Älä tule seisomaan (minun) _____.
- Pääsin Kaisan _____ opinnoissa, kun Kaisasta tuli äiti.
- Kaupan _____ oli muodostunut jono.

2. ääressä - äärellä

- En voisi asua missään muualla kuin meren _____.
- Ihmiskunta on vaikeiden kysymysten _____.
- Hän nukkui työpöytänsä _____.

3. välistä - väliltä

- Lehtien _____ löytyi kirje.

- Yhteys katkesi vuosiksi (heidän) _____.
- Kaupunkien _____ poistettiin pieniä asemia.

4. reunaan - reunalle

- Pöydän _____ oli jäänyt jonkun piippu.
- Hän istuutui varovasti tuolin _____.
- Joku oli kirjoittanut huomautuksia sivun _____.

42) Täydennä post- tai prepositiolla ja pane ne oikeisiin muotoihin lauseissa.

Liisa oli teatterissa. _____ näytöstä Liisa meni Pekan _____, koska Pekka oli ostanut lipun Liisaa _____. Pekan _____ oli myös Jussi, joka oli tullut sinne Liisan _____. Jussihan rakastaa Liisaa. Jussi halusi lähteä Liisan ja Pekan _____

_____ teatteriin. Liisa halusi ottaa _____ myös Kaisan.

He päättivät ottaa Pekan auton. Kun he tulivat auton _____, he kuulivat naukumista ja huomasivat, että auton _____ oli kissa. Ennen kuin he lähtivät, heidän täytyi ottaa kissa pois auton _____.

_____ näytöstä he hakivat vielä Kaisan, joka odotti Stockmannin _____. Heidän oli vaikeaa löytää teatterin _____ autopaikkaa, joten he jättivät auton erään puiston _____.

Liisa, Pekka, Jussi ja Kaisa istuivat vierekkäin kolmannella rivillä. Pekka istui Liisan _____ oikealla puolella. Pekan ja Jussin _____ vasemmalla istui iso nainen, joka söi purukumia. Heidän _____ toisella rivillä istui iso mies, jonka _____

Liisa ei nähnyt mitään. Heidän _____ neljännelle riville tuli meluisa joukko nuorisoa, joka häiritsi heitä puheellaan. Melun _____ Liisa, Pekka, Kaisa ja Jussi eivät pystyneet keskittymään näytelmään. Väliaikaan _____ he sietivät puhetta valittamatta, mutta väliajan _____ Pekka pyysi nuoria olemaan puhumatta. Nuoret olivatkin melko kauan hiljaa, mutta _____ näytöksen loppua he olivat jo unohtaneet olla hiljaa.

Teatteri-ilta meni pilalle nuorten meluisuuden _____, sillä puheen _____ oli vaikea kuulla vuorosanoja.

43) Valitse oikea postpositio ja käytä possessiivisuffiksia, kun se on tarpeen.

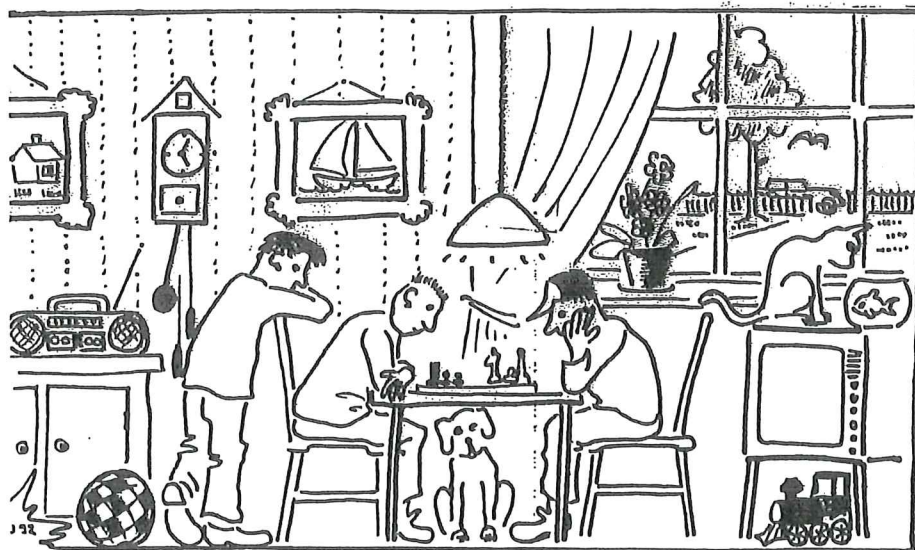
1. Olin eilen teatterissa enkä nähnyt mitään, sillä (ETEEN - EDESSÄ - EDESTÄ) tuli istumaan hirveän pitkä mies.
2. Minun oli myös vaikea kuulla, sillä (TAAKSE - TAKANA - TAKAA) istui pariskunta, joka rapisteli karamellipaperia.
3. Miksi sinä istut yksin siellä seinän (VIEREEN - VIERESSÄ - VIERESTÄ)? Me kaikki muut istumme täällä. Tule pois sieltä seinän (VIEREEN - VIERESSÄ - VIERESTÄ) tänne meidän (VIEREEN - VIERESSÄ - VIERESTÄ).
4. Anteeksi, tarkoitukseni ei ollut tulla (ETEEN - EDESSÄ - EDESTÄ). Näettekö mitään sieltä (TAAKSE - TAKANA - TAKAA)?
5. Tulisit (LUOKSE - LUONA - LUOTA).
6. Olin eilen Kaisan (LUOKSE - LUONA - LUOTA).
7. Kaisa lähti hänen (LUOKSE - LUONA - LUOTA).
8. Otatko lapset (MUKAAN - MUKANA)?
9. Voinko tulla teidän (MUKAAN - MUKANA)?
10. Hän tulee sinun (KANSSA).
11. Kuka heidän (KANSSA) oli?
12. Onko teillä kaikki tavarat (MUKAAN - MUKANA)?
13. Kuka se nainen oli, joka istui eilen teidän (VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLISTÄ)?
14. Kirjan (VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLISTÄ) putosi kirje.
15. Tule istumaan tänne meidän (VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLISTÄ).

44) Katso kuvaa, kun teet harjoitusta. Valitse postpositio ja pane se oikeaan muotoon.

Kuvassa ovat työtoverini. Kun kuvaa, otettiin Tiina halusi mennä kaikkien _____
 _____, ja Kaisa meni Tiinan _____. Tiinan ja Kaisan _____ näkyy
 Matti. Mattin _____, Tiinan _____ on Seppo. Markku meni Sepon ja
 Jyrkin _____. Koska Jyrki on pojista lyhyin, hänet pantiin seisomaan Markkun
 _____.

45) Katso kuvaa, kun teet harjoitusta. Valitse post- tai prepositio ja pane se oikeaan muotoon.

Olemme Riston _____. Ikkunasta näkyy koivu ja auto, joka on pysäköity portin _____. Ikkunan _____ on pöytä, jonka _____ istuvat Risto ja Arska. Heidän _____ on šakkilauta, jonka _____ on lamppu. Koira on mennyt istumaan pöydän _____, poikien _____. Jukka seuraa Riston _____ peliä. Kissa on hypännyt television _____. Kissan _____ on akvaario. Television _____ on unohtunut leikkijuna. Pojat ovat nostaneet matkaradion Jukan _____ olevan kaapin _____. Kaapin _____ on jäänyt pallo. Seinällä on kaksi taulua ja niiden _____ on seinäkello. Ikkunalaudalla _____ verhoa on kukkaruukku.

POSSESSIIVISUFFIKSIN KÄYTTÖ

1) Yleistä

Possessiivisuffiksi liitetään vahva-asteiseen vartaloon. Konsonantti on vahva myös silloin, kun possessiivisuffiksin edeltä on kadonnut yksinäiskonsonantillinen päätte.

kädet

→ **kätensä**

käden

Jos sanavartalon ja possessiivisuffiksin välissä on heikon asteen laukaiseva sijapäätte on konsonantti heikko.

kädesssä

Ensimmäisen ja toisen persoonan persoonapronominin genetiiviä käytetään possessiivisuffiksillisen sanan kanssa vain, jos halutaan korostaa omistajaa.

Kirjassani on hyvät kuvat.

Minun kirjassani on paremmat kuvat.

Jos persoonapronominin genetiiviä käytetään, ei possessiivisuffiksia voi jättää pois.

* **Minun kirjassa** on hyvät kuvat.

Nimen tai substantiivin genetiivin jäljessä ei saa käyttää possessiivisuffiksia.

Onko **Kaisan kirjassa** hyvät kuvat?

Tuon miehen autossa on turvatyyny.

Kolmannen persoonapronominin käyttö riippuu subjektin ja omistettavan suhteesta. Jos omistettava kuuluu subjektille, ei käytetä persoonapronominin genetiiviä, vaan vain possessiivisuffiksia.

Matti auttaa aina **äitiänsä**. (Matin äiti)

Jos omistettava kuuluu jollekulle muulle kuin subjektille, tulee käyttää myös persoonapronominia.

Matti auttaa **hänen äitiänsä**. (Jonkun muun kuin Matin äiti)

Niemiset ostivat **sohvansa** kirpputorilta. (Puhutaan Niemisten sohvasta.)

Niemiset ostivat **heidän sohvansa** kirpputorilta. (Kerrotaan kenen sohvasta)

Niemiset ostivat; ei siis puhuta alun perin Niemisten sohvasta).

Possessiivisuffiksi liittyy substantiiviin, ei attribuuttina olevaan adjektiiviin.

Pitkässä leningissäni oli tahra.

2) Possessiivisuffiksi substantiivisesti käytettyjen adjektiivien kanssa ja joissakin muissa sanakategorioissa.

Hän on **minun ikäiseni**. (Hän on samanikäinen kuin minä.)

Hänen kaltaistaan ei ole toista.

He ovat **vertaisiamme**.

Hän ei ole **sinun arvoisesi**. HUOM! ilman possessiivisuffiksia: Hän ei ole **Kaisan arvoinen**.)

Ota **omasi**. (Ota se, mikä on sinun omasi.)
 Tein **kaikkeni**. (Tein kaiken, minkä voin.)

3) Komparatiivin yhteydessä korvaamassa lausetta tai pronominia itse.

Mene **nuoremmaksesi**. (Mene sinä, kun olet nuorempi.)
 Hän ei ole vielä tavannut **parempaansa**. (Hän ei ole vielä tavannut parempaa, kuin itse on / itseänsä parempaa.)
 Tunsin tavanneeni **vahvempani**. (Tunsin tavanneeni itseäni vahvemman.)

4) Superlatiivin yhteydessä

En aio luopua **rakkaimmastani**. (minulle rakkaimmasta)
 Olet oikein pukeunut **parhaimpiisi**. (parhaimpiin vaatteisiisi)
 Tiedämme **sisimmässämme**, että olimme oikeassa.

5) Superlatiivin monikon adessiivin yhteydessä osoittamassa jotakin huippuhetkeä tai ääritilaa.

Elokuva oli **jännittävimmillään**.
 Olin **parhaimmillani**.

6) Pronominit, joihin aina liittyy possessiivisuffiksi.

♣ Pronominiin **itse** liittyy aina possessiivisuffiksi, kun se ei ole subjektin osa.
 Ostin **itselleni** uuden takin.

HUOM! Subjektin osa: Käänsin **itse** tekstin.

♣ Resiprookkipronomini **toisensa**. Jos **toinen** esiintyy ilman possessiivisuffiksia, sen merkitys on 'joku muu' (Tutustuimme toisiin [ihmisiin]). Possessiivisuffiksi antaa pronominille kahdenvälisen merkityksen (Tutustuimme toisiimme).

Kirjoitimme **toisillemme** kirjeitä monta vuotta.

7) Passiivilauseessa possessiivisuffiksillinen sana voi kuulua objektille; se on siis objektisidonnainen.

Sotilaat kuljetettiin **tukikohtiinsa**.
 Lapset hädettiin **paikoilleen**.

8) Omistusstruktuurissa possessiivisuffiksi voi viitata omistajaan.

Onhan heillä **autonsa**.

9) Nesessiivilauseessa possessiivisuffiksi voi viitata tekijään.

Hänen täytyy saada **rahansa**.

10) Ruumiinjäseniin liitetään tavallisesti possessiivisuffiksi, samoin substantiiveihin, joita oma määrittää.

Päästäni särkee.
 Ota oma **kirjasi**.

11) Liittyy substantiivin. Viitta subjektiin, kun kerrotaan, mistä subjekti on kuuluisa tai mitä subjekti on laadultaan tai mitä hän edustaa.

Hän on **kauneudestaan** kuuluisa. (Hän on kuuluisa siitä, että hän on kaunis.)
 Sinä olet **tarkkuudestasi** kuuluisa. (Olet kuuluisa siitä, että olet tarkka.)

Auto on **ajo-ominaisuksiltaan** huippuluokkaa.
 Hän on **tyyliltään** erikoinen.
 Olen **ammattiltani** opettaja.

Mikä te olette **koulutukseltanne**?

Eräitä sanontoja

Olitko **tosissasi**? (Tarkoititko sitä, mitä sanoit?)

Olin **mielissäni/hyvilläni**. (Minulla oli hyvä mieli.)

Miksi istut täällä **yksinäsi/yksiksesi**?

Tein sen **puolestasi**. (Tein sen, että sinun ei tarvitse tehdä.)

Pidä **puolesi/puoliasi**. (Puolusta itseäsi.)

Olette **mielestäni** väärässä.

Tulemme **mielellämme**.

Olin **huolissani**.

Hän oli **voimissaan**.

Pelkäsin **kuollakseni**.

HARJOITUKSIA

46) Pane sanat oikeaan muotoon ja käytä possessiivisuffiksia.

Malli: Laitoin kirjat (MUSTA LAUKKU).

→ Laitoin kirjat mustaan laukkuuni.

1. Lähetin (YSTÄVÄ) kirjeen.
2. Onko sinun (VANHEMMAT) kesämökki?
3. He aikovat myydä (ASUNTO).
4. Milloin te muutatte (UUSI ASUNTO)?
5. Jätä paperit (PÖYTÄ).
6. Kerroitteko heille (SUUNNITELMAT)?
7. Kaisa matkusti Italiaan (OMA AUTO).
8. Oletko jo käynyt hiihtämässä (UUDET SUKSET)?
9. Liisa oli elokuvissa (UUSI POIKAYSTÄVÄ) kanssa.
10. Mihin olenkaan pannut (KÄSILAUKKU)?
11. Mihin olette tuhlanneet (KAIKKI RAHAT)?
12. Professori Karlsson puhuu tänään (UUSI KIRJA). Oletko sinä lukenut jo (UUSI KIRJA)?
13. Tässä on minun (SISAR). Olen varmaankin näyttänyt (VALOKUVA) joskus aikaisemmin.
14. Sinä värjääät (HIUKSET) usein.
15. Pese (KÄSI).
16. Tuo kalju mies on herra Nieminen. Eräs meidän (PRESIDENTTI) oli aivan (NÄKÖINEN).

47) Pane sanat oikeaan muotoon ja käytä possessiivisuffiksia.

Malli: Minulla on kissa.

→ Kissani on musta.

→ Kissallani on vihreät silmät.

1. Tuolla on Liisan veli.
... on 15-vuotias.
... on paljon videopelejä.
2. Minulla on koira.
... on kovin itsepäinen.
Rakastan siitä huolimatta ...
3. Me asumme tässä talossa.
... on vanha.
... on viisi huonetta, sauna ja keittiö.
4. Hänellä on pitkät hiukset.

... ovat kauniit.

Hän kampa usein ...

5. Ai, teillä on uusi auto.

Oliko ... kallis?

Onko ... turvatuyny?

48) Pane possessiivisuffiksi sinne, missä sitä tarvitaan.

Minulla on pieni perhe. Minun (PERHE) kuuluu tytär ja koira. (TYTÄR) on kaksitoista vuotta vanha ja meidän (KOIRA) on kaksi vuotta vanha. (TYTÄR) on hyvä ystävä koulussa. (YSTÄVÄ) soittaa pianoa, kuten (TYTÄR). Tyttäreni (YSTÄVÄ) on kissa. Meidän (KOIRA) ja hänen (KISSA) leikkivät yhdessä.

49) Valitse oikea postpositio ja käytä possessiivisuffiksia, kun se on tarpeen.

1. Olin eilen teatterissa enkä nähnyt mitään, sillä (ETEEN - EDESSÄ - EDESTÄ) tuli istumaan hirveän pitkä mies.
2. Minun oli myös vaikea kuulla, sillä (TAAKSE - TAKANA - TAKAA) istui pariskunta, joka rapisteli karamellipaperia.
3. Miksi sinä istut yksin siellä seinän (VIEREEN - VIERESSÄ - VIERESTÄ)? Me kaikki muut istumme täällä. Tule pois sieltä seinän (VIEREEN - VIERESSÄ - VIERESTÄ) tänne meidän (VIEREEN - VIERESSÄ - VIERESTÄ).
4. Anteesi, tarkoitukseni ei ollut tulla (ETEEN - EDESSÄ - EDESTÄ). Näettekö mitään sieltä (TAAKSE - TAKANA - TAKAA)?
5. Tulisit (LUOKSE - LUONA - LUOTA).
6. Olin eilen Kaisan (LUOKSE - LUONA - LUOTA).
7. Kaisa lähti hänen (LUOKSE - LUONA - LUOTA).
8. Otatko lapset (MUKAAN - MUKANA)?
9. Voinko tulla teidän (MUKAAN - MUKANA)?
10. Hän tulee sinun (KANSSA).
11. Kuka heidän (KANSSA) oli?
12. Onko teillä kaikki tavarat (MUKAAN - MUKANA)?
13. Kuka se nainen oli, joka istui eilen teidän (VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLISTÄ)?
14. Kirjan (VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLISTÄ) putosi kirje.
15. Tule istumaan tänne meidän (VÄLIIN - VÄLISSÄ - VÄLISTÄ).

50) Tee substantiivisesti käytetty adjektiivi.

Malli: Maija on samanikäinen kuin Mirja ja samannäköinen kuin sinä.

→ Maija on Mirjan ikäinen ja sinun näköisesi.

1. Kaisa on samanikäinen kuin Matti.
2. Sinähän olet samanpituisen kuin minä.
3. Minusta olet aivan samannäköinen kuin hän.
4. Luulin häntä samanikäiseksi kuin eräs työtoverini.
5. Te olette samankaltaisia kuin me.
6. Onko hän samankokoinen ja -painoinen kuin sinä?
7. Elokuva kertoo samanlaisesta ihmisestä kuin sinä.
8. Tytön hiukset olivat samanväriset kuin olki.
9. Hän rakastuu aina samantyyppiseen ihmiseen kuin sinä.
10. Joudun aina selittämään tätä samanlaisille kuin te.

51) Komparatiivi ja possessiivisuffiksi

Malli: Kohtasitko vihdoinkin itseäsi viisaamman?

→ Kohtasitko vihdoinkin viisaampasi?

1. Tapasin itseäni tyhmemmän.

2. Teidän tulisi kunnioittaa itseänne vanhempaa.
3. Voisimme auttaa itseämme heikompia.
4. Antaisit tilaa itseäsi pienemmälle.
5. Myöntäisit häviösi itseäsi etevämmälle.
6. Ette välittäisi itseänne huonommista.
7. Koira murisi itseänsä suuremmalle.
8. Ajattelevatko poliitikot itseään köyhempiä?
9. Meidän tulisi muistaa itseämme huonompiosaisia.
10. He olivat kohdanneet itseään vahvemman.

52) Superlatiivi ja possessiivisuffiksi

Malli: Hän on minulle tärkein ihminen.

→ Hän on tärkeimpäni.

Vedin ylle parhaat vaatteeni.

→ Vedin ylle parhaani.

1. Pääasia on, että meille rakkaimmilla ihmisillä on kaikki hyvin.
2. Sinä olet oikein parhaimmissa vaatteissasi, mitä sinulla on.
3. Hän oli pukeutunut kauneimpiin vaatteisiin, mitä hänellä on.
4. Istuin siinä hienoimmista vaatteista, mitä minulla on.
5. En olisi halunnut loukata ihmistä, joka on minulle kallein.
6. Hän oli sonnustautunut punaisimpiin vaatteisiin, mitä hänellä on.
7. Lapsi oli puettu silkisimpiin vaatteisiin, mitä hänellä on.
8. Olet oikein eleganteimmista vaatteista, mitä sinulla on.
9. Halusin soittaa minulle läheisimmille ihmisille.
10. En halua menettää minulle tärkeintä ihmistä.

53) Ilmaise äärimmäistä olotilaa.

Malli: Elokuva oli juuri niin jännittävä kuin mahdollista.

→ Elokuva oli jännittävimmillään.

1. Päivä oli niin kuuma, kuin voi olla.
2. Ilta oli niin kiihkeä, kuin voi olla.
3. Kesä loisti niin kauniina, kuin on mahdollista.
4. Olet niin hyvä, kuin osaat olla.
5. Te olette niin innostuneita, kuin saatatte olla.
6. Olimme niin väsyneitä, kuin voimme olla.
7. Olet nyt niin terävä, kuin osaat olla.
8. Kaikki päättyi juuri silloin, kun ilta oli niin hauska kuin voi olla.
9. Olin juuri niin vihainen, kuin on mahdollista, kun hän kertoi vitsin.
10. Istuimme niin jännittyneinä, kuin on mahdollista, kun tilanne laukesi.

54) Taivuta itse-pronominia.

1. Halusin lohduttaa ..., joten ostin ... uuden puseron.
2. Hän puhuu aina
3. Minulla ... ei ollut yhtään rahaa.
4. Puhuitko ...?
5. Ihmisen pitää osata arvostaa myös
6. Jos tulet toimeen ... kanssa, tulet toimeen muidenkin kanssa.
7. Jotkut ihmiset rakastavat vain
8. Olen kyllästynyt
9. On ihanaa olla joskus ihan
10. Mene
11. Olin antanut ... kaiken.

12. Et aina ajattelisi vain
13. Jos et arvosta, et osaa arvostaa muitakaan.
14. Hän on niin täynnä, että halkeaa kohta.

55) Täydennä resiprookkipronominilla.

Malli: He ihailevat → He ihailevat **toisiansa**.

1. Oletteko tunteneet ... kauan?
2. He pitävät
3. He rakastavat
4. Me kirjoitamme ... silloin tällöin.
5. Näemme ... päivittäin.
6. Milloin te tutustuitte ...?
7. Tutustuimme ... viime vuonna.
8. Tapaatteko ... huomenna?
9. He tapasivat ... Pariisissa.
10. He eivät voi sietää
11. Meillä ei ole mitään tekemistä ... kanssa.
12. Toivotimme ... hyvää viikonloppua.
13. Muistatteko vielä ...?
14. Käymme usein kylässä ... luona.
15. Ette kai te ole rakastuneet ...?

56) Pane oikeaan muotoon possessiivisuffiksillinen sana, joka kuuluu passiivilauseen objektille, nesessiivilauseen tekijälle tai omistuslauseen tekijälle.

1. Poika häädettiin (HUONE).
2. Lapset kutsuttiin takaisin (PAIKKA).
3. Pienimmät lähetettiin (KOTI).
4. Vangit suljettiin (KOPPI).
5. Vanhus autettiin (SÄNKY).
6. Koira komennettiin (PETI).
7. Heidän täytyi myydä (ASUNTO).
8. Hänen täytyy auttaa (ÄITI).
9. Heidän täytyy saada (OSA).
10. Hänen täytyy tavata (SERKKU).
11. Meillä on vielä (YLPEYS).
12. Heillä on (TUKIJA).

57) Tee kauneudestaan kuuluisa tai ammatiltaan lääkäri -rakenteita.

Malli: Hän on tunnettu siitä, että on petollinen. → Hän on petollisuudestaan tunnettu.

Hänellä on erikoinen ulkonäkö. → Hän on ulkonäöltään erikoinen.

1. Hän on kuuluisa siitä, että on välinpitämätön.
2. Minä olen tunnettu siitä, että olen utelias.
3. Eräät ovat kuuluisia siitä, että ovat tyhmiä.
4. Hän on kuuluisa siitä, että on kielellisesti lahjakas.
5. Sinähän olet kuuluisa siitä, että olet täsmällinen.
6. Hänellä on erilainen tyyli.
7. Hän on sopivaa kokoa.
8. Hänellä on sopiva ikä.
9. Minulla on humanistin koulutus.
10. Hänellä on luutnantin arvo.

POSSESSIIVISUFFIKSI PARTISIIPPIEN JA INFINITIIVIEN KANSSA

1) Lähes tai melkein tapahtuvan toiminnan ilmaiseminen.

Liittyy **olla**-verbin välityksellä subjektiin.

verbin 3. persoonan vartalo + ma + isi + lla/llä + poss.suff.

tehdä: teke+mä+isi+llä+ni

Olin **putoamaisillani**. = Olin pudota. Olin lähellä putoamista.

2) Teeskentelyn tai epäaidon toiminnan ilmaiseminen.

Liittyy **olla**-verbin välityksellä subjektiin.

akt. 1. partis. mon. Ess. + poss.suff.

tehdä: tekev+i+nä+ni

Olin **putoavinani**. = Teeskentelin, että putoan.

En ollut **tajuavinani**. = Teeskentelin, että en tajua.

3) Intensiteettiä kuvaava verbaalisubstantiivi.

Liittyy toimintaa kuvaavan verbin välityksellä lauseen subjektiin.

minen-substantiivi partitiivissa + poss.suff.

tehdä: tekemis+tä+ni

Kirjoitin **kirjoittamistani**. = Minä vain kirjoitin ja kirjoitin, jatkoin yhä vain kirjoittamistani.

4) Agenttipartisiipin kanssa.

Agenttipartisiipilla on aina looginen subjekti eli tekijä tai agentti.

Jos agentti on yksikön tai monikon 1. tai 2. persoona, agentti ilmaistaan possessiivisuffiksilla.

Piditkö **paistamistani** piirakoista?

Luin **kirjoittamasi** artikkelin.

Hän tarkisti **kääntämämme** tekstin.

Saanko lukea **laatimanne** suunnitelman?

Tällaisissa lauseissa genetiivimuotoista agenttia käytetään vain, jos halutaan korostaa agenttia. Genetiivimuotoinen agentti on kuitenkin pakollinen, jos agenttipartisiippi on predikatiivina.

Piirakat olivat **minun paistamiani**.

Onko artikkeli **sinun kirjoittamasi**?

Jos 3. persoona on agenttina, käytetään possessiivisuffiksin lisäksi genetiivimuotoista agenttia, mikäli agentti ei ole sama kuin hallitsevan lauseen subjekti. Jos hallitsevan lauseen subjekti on sama kuin agentti, käytetään vain possessiivisuffiksia. Kun agenttirakenteen agentti on jokin muu kuin persoonapronomini, käytetään genetiivimuotoista agenttia ilman possessiivisuffiksia.

Matti korjasi autonsa, ja Pekka rikkoi heti **hänen korjaamansa** auton.

Pekka osti uuden auton ja ajoi heti **ostamallaan** autolla kolarin.

Pekka rikkoi Matin **korjaaman** auton.

5) Finaalirakenteen kanssa.

Finaalirakenteeseen liittyy aina possessiivisuffiksi, joka viittaa hallitsevan lauseen subjektiin.

Poliitikot panivat rahaa likoon **päästäkseen** eduskuntaan.

6) Kertovan lauseenvastikkeen kanssa. (että-lause, referatiivinen lauseenvastike)

Possessiivisuffiksia käytetään vain, kun sivulauseen tekijä on sama kuin päälauseen tekijä.

Hän väitti **nukkuneensa**.

Luulin **ymmärtäväni** häntä.

7) Temporaalisen lauseenvastikkeen kanssa. (kun-lause)

Possessiivisuffiksia käytetään agenttina, kun päälauseella ja sivulauseella on sama subjekti.

Hän puhui koko ajan **syödessään**.

Tiskatkaa astiat **syötyänne**.

Pelkkää 1. ja 2. persoonan possessiivisuffiksia voi joskus käyttää silloinkin, kun pää- ja sivulauseella on eri subjekti: Nukahdin heti **lähdettyäsi**.

58) Tee *olin putoamaisillani* -rakenne.

Malli: Olin sanoa jotakin hölmöä. → Olin sanomaisillani jotakin hölmöä.

1. Talo oli lähellä sortumista.
2. Puu oli kaatua.
3. Elokuva oli lähellä loppua.
4. Melkein käännyitte väärälle tielle.
5. Melkein paljastin salaisuuden.
6. Melkein juoksit ojaan.
7. Me olimme lähellä onnistumista.
8. Olin saada hänet kiinni, kun kaaduin.
9. Olimme tehdä virheen.
10. Jäät melkein lähtevät.

59) Tee *olin putoavinani* -rakenne.

Malli: Teeskentelin, että en ymmärrä. → En ollut ymmärtävinäni.

1. Hän teeskenteli, että ei tunne minua.
2. Teeskentelin, että en näe häntä.
3. Me teeskentelimme, että olimme ulkomaalaisia.
4. Te vain teeskentelette, että syötte määmiä.
5. Olin kuin en olisi tietänyt, mitä hän tarkoitti.
6. Sinä vain teeskentelit, että nukuit.
7. Hän oli kuin ei olisi kuullut minua.
8. He teeskentelivät, että ymmärtävät.
9. Teeskentelin, että herään juuri.
10. Olimme kuin emme olisi välittäneet koko tapauksesta.
11. Teeskentelit, että kadut.
12. Olitte kuin ette olisi käsittäneet.
13. Teeskentelimme, että kerromme totuuden.
14. Olit kuin et olisi tuntenut minua.
15. Hän oli kuin olisi ollut muita parempi.

60) Tee *putosin putoamistani* -rakenteita.

Malli: Unessa minä vain putosin ja putosin. → Unessa putosin putoamistani.

1. Hän vain nauroi ja nauroi.
2. Me vain söimme ja söimme.
3. Sinä vain joit ja joit.
4. Te vain riitelette ja riitelette.
5. He vain höpisevät ja höpisevät.
6. Minä vain ihmettelin ja ihmettelin.
7. Sinä vain nukut ja nukut.
8. Koira vain juoksi ja juoksi.
9. Lapsi vain itki ja itki.
10. Te vain puhutte ja puhutte.

61) Tee *agenttipartisiippi*.

1. Ettekö maistaisi näitä pullia, jotka paistoin eilen?
2. Haluaisimme nähdä valokuvat, jotka otit etelässä.
3. Olemme jo nähneet kuvat, jotka Martti otti.
4. Kuvat, jotka hän otti, onnistuivat hyvin.

5. Tule katsomaan mattoa, jonka toimme Aasiasta.
6. Olemme tehneet kaikki tehtävät, jotka annoit meille.
7. Keräsin paperille kaikki asiat, jotka muistin.
8. Heidi ei ymmärtänyt tekstiä, jota luki.
9. Matti ei ymmärtänyt kieltä, jota he puhuivat.
10. En jaksanut nauraa vitsille, jonka hän kertoi.

62) Tee agenttipartisiippi

Malli: Airi on tehnyt piirakoita. → Piirakat ovat Airin tekemiä.

1. Minä olin tehnyt virheen.
2. Hänkö oli piirtänyt kuvan?
3. Turkka on ohjannut näytelmän.
4. Me emme lianneet autoa.
5. Sinäkö olet kirjoittanut nämä paperit?
6. Mattiko on rikkonut lasin?
7. He pilasivat illan.
8. Minä olen suunnitellut ohjelman.
9. Sinäkö olet siivonnut huoneen?
10. Koira ei repinyt kirjoja.
11. Me emme tehneet virheitä.
12. Olen maalannut tuon tuolin.
13. Äiti on kutonut tämän puseron.
14. Aleksis Kivi on kirjoittanut tämän runon.
15. Holmberg ohjasi näytelmän.

63) Tee kertova lauseenvastike.

1. Lehdessä väitettiin, että Saddam aikoi käyttää kemiallisia aseita.
2. En ymmärtänyt, että olin astunut hänen varpailleen.
3. Me luulimme, että hän haluaa puhua meille.
4. Arvasitko, että voitat?
5. Kuulin, että hän itki.
6. Hän myönsi, että oli itkenyt.
7. Tunnustin, että olin ollut väärässä.
8. Teeskentelin, että nukuin.
9. Te tiesitte, että me nukuimme.
10. He väittivät, että olivat olleet kokouksessa.

64) Tee temporaalinen lauseenvastike.

1. Tulit sisään juuri, kun minä puhuin puhelimessa.
2. Lähetän kirjeen vasta, kun olen varmistanut osoitteen.
3. Martti korjasi tekstiä samalla, kun kirjoitti sitä. Kun hän oli kirjoittanut koko tekstin, Pertti vei sen monistamoon.
4. Tehän voitte tehdä harjoituksia, kun odotatte.
5. Aloin rentoutua vasta, kun hän tuli.
6. Vie roskat, kun menet ulos.
7. Voit avata ikkunat, kun olen lähtenyt.
8. Kertasin yksityiskohtia, kun hän selaili kirjaa.
9. Lue tämä artikkeli, kun olet kerrannut kappaleen.
10. Maisa suunnitteli ohjelmaa, kun kuunteli Kaijaa. Kun hän oli saanut sen valmiiksi, Kaija tarkisti sen.